

Gedrukte bronnen en literatuur

- Aalbers, J., 'Mutando Non Mutor. Van Wassenauer Warmont, Alkemade, Obdam (in het bijzonder), Duvenvoirde (na 1721), Catwijck, Sint Pancras. Late zeventiende en achttiende eeuw' in: H.M. Brokken (red.), *Heren van stand. Van Wassenauer 1200-2000. Achthonderd jaar Nederlandse adelsgeschiedenis* (Zoetermeer 2000) 155-198.
- Aalst, G.M. van, *Archief van de familie van Assendelft de Coningh 1645-1959* ('s-Gravenhage 1975).
- Aalst, G.M. van en M.M. Warning, *Inventaris van de archieven van de ambachtsheerlijkheid Grijsoord 1410-1984, de hoge heerlijkheid Klinkerland 1505-1709 en het oude vrouwenhuisje te Oude Tonge*. Inventarisreeks Rijksarchief in Zuid-Holland 5 (Den Haag 1994).
- Abels, P.H.A.M., *Nieuw en ongezien. Kerk en samenleving in de clasis Delft en Delfland 1572-1621*, 2 dln., Deel 2: *De nieuwe kerk* (Delft 1994).
- Abels, P.H.A.M., 'Gelovigen in beweging' in: M.J. van den Berge e.a. (red.), *Geschiedenis van Rijswijk* (Rijswijk 1997) 147-169.
- Abels, P.H.A.M., 'Religie in Holland. Tussen gewetensvrijheid en kerkelijke dwang' in: T.A.H. de Nijs en E. Beukers (red.), *Geschiedenis van Holland*, Deel II: *1572 tot 1795* (Hilversum 2002) 287-329.
- Acta der particuliere synoden van Zuid-Holland 1621-1700*, Deel 3: *1646-1656*. W.P.C. Knuttel (red.), Rijks Geschiedkundige Publicatiën, Kleine serie nr. 8 ('s-Gravenhage 1910).
- Acta der particuliere synoden van Zuid-Holland 1621-1700*, Deel 6: *1687-1700*. W.P.C. Knuttel (red.), Rijks Geschiedkundige Publicatiën, Kleine serie nr. 16 ('s-Gravenhage 1916).
- Acta van de Nederlandsche synoden der zestiende eeuw*. F.L. Rutgers (red.) ('s-Gravenhage 1899; 2^e onveranderde druk Dordrecht 1980).
- Aerts, R. en H. te Velde (red.), *De stijl van de burger. Over Nederlandse burgerlijke cultuur vanaf de middeleeuwen* (Kampen 1998).
- Alberts, W.J. en A.G. van der Steur, *Handleiding voor de beoefening van lokale en regionale geschiedenis* (2^e druk; Weesp 1984).
- Alkemade, K. van en P. van der Schelling, *Nederlands displegtigheden, vertoonende de plegtige gebruiken aan den dis, in het houden van maaltyden, en het drinken der gezondheden*, 3 dln. (Rotterdam 1732).
- Alkemade, W.R.C. en H.H. Huising, 'De burger bestuurd' in: M.J. van den Berge e.a. (red.), *Geschiedenis van Rijswijk* (Rijswijk 1997) 97-145.
- Allewijn, M., *Vier eeuwen in Oud-Cromstrijen. Kerk en school in Klaaswaal 1566-1966* (Oud-Beijerland 1966).
- Allewijn, M., *Van Grooten Waert tot Hoeksche Waard. Vijf eeuwen eilandhistorie* (Oud-Beijerland 1952).
- Allewijn, M., *En wijd was de polder. Historieschetsen uit de Hoeksche Waard en het Eiland van Dordrecht* (Oud-Beijerland 1989).
- Alphen, W. van, *Papegay, ofte formulier-boeck van alderhande requeste, mandamenten, conclusien &c. ghelijck die ghebruyckt ende gepractiseert werden voor de respectieve hoven van iustitie in Hollandt* ('s-Gravenhage 1642).
- Annard, W.J., *Bestuur en bestuurders in Oost Staats-Vlaanderen 1645-1673. Een onderzoek naar de bestuurlijke gevolgen voor Oost Staats-Vlaanderen van de politieke overgang van Hulst in 1645* (Hulst 1993).
- Annard, W.J., "Het manieeren, besolliciteren en bevorderen van alle voorvallende zaken'. Professioneel lobbyen aan het Binnenhof in de zeventiende en achttiende eeuw' in: M.P.C.M. van Schendelen en B.J.M. Pauw (red.), *Lobbyen in Nederland* (Den Haag 1998) 93-109.
- Arizaga Bolumburu, B. en J.Á. Solórzano Telechea (red.), *La ciudad medieval y su influencia territorial* (Logrón 2007).
- Asaert, G. e.a. (red.), *Recht en instellingen in de oude Nederlanden tijdens de middeleeuwen en de nieuwe tijd. Liber amicorum Jan Buntinx* (Leuven 1981).
- Asch van Wijk, A.M.C. van, *Geschiedenis van het ambtsgebed in Nederland van den tijd der hervorming tot aan den tegenwoordigen* (Utrecht 1852).
- Aten, D., *'Als het geweld comt'. Politiek en economie in Holland benoorden het IJ 1500-1800* (Hilversum 1995).
- Aten, D., 'Een afgerond geheel. Waterstaat en waterschappen ten

- noorden van het IJ tot 1800' in: Eelco Beukers (red.), *Hollanders en het water. Twintig eeuwen strijd en profijt*, Deel I (Hilversum 2007) 23-60.
- Aten, D., 'Amsterdamse gilden en regenten contra de Zaanse nijverheid, 1600-1800' in: C.M. Lesger en L. Noordegraaf (red.), *Ondernemers en bestuurders. Economie en politiek in de noordelijke Nederlanden in de late middeleeuwen en vroegmoderne tijd* (Amsterdam 1999) 61-76.
- Avis, J.G. en F.H.C. Weytens, *Beschrijving van de kaarten behorende tot het archief van de ambachtsheerlijkheid Cromstrijen* (Typoscript, Rijksarchief 's-Gravenhage 1951).
- Baars, C., *De geschiedenis van de landbouw in de Beijerlanden*, 2 dln. (Wageningen 1973).
- Baars, C., 'Boekhoudingen van landbouwbedrijven in de Hoeksewaard uit de zeventiende en achttiende eeuw', *A.A.G. Bijdragen* 19 (Wageningen 1975) 3-135.
- Baars, C., 'De descendentes van Jan Symonsz, landmeter te Gastel, in het bijzonder de tak Indervelden', *Ons Voorgeslacht. Maandblad van de Zuidhollandse Vereniging voor genealogie* 31 (1976) 205-215; 'Aanvullingen en verbeteringen', 34 (1979) 64-74.
- Baars, C., 'Bedijking van het Deltagebied', *Spiegel Historiae* 12 (1977) 518-525.
- Baars, C., 'Geschiedenis van de bedijking van het Deltagebied', *Landbouwkundig tijdschrift/PT* 91 (1979) 29-36.
- Baars, C., 'Nederlanders op Nordstrand', *Spiegel Historiae* 14 (1979) 411-418.
- Baars, C., 'Andries Vierlingh. Nederlandse bedijkingsdeskundigen in de 16^e...18^e eeuw 1', *PT/Civiele Techniek* 37 (1982) nr. 2, 15-19.
- Baars, C., 'Willem Symonsz en Cornelis Jansz Scravelinck. Bedijkingsdeskundigen in de 16^e...18^e eeuw 2', *PT/Civiele Techniek* 37 (1982) nr. 3, 17-20.
- Baars, C., 'Cornelis Claesz van Zuidkerke, Dirck Hendricxs en Jan Symonsz. Bedijkingsdeskundigen in de 16^e...18^e eeuw 4', *PT/Civiele Techniek* 37 (1982) nr. 5, 15-19.
- Baars, C., 'De zonen van Jan Symonsz. Bedijkingsdeskundigen in de 16^e...18^e eeuw 5', *PT/Civiele Techniek* 37 (1982) nr. 6, 29-33.
- Baars, C., Johan en François Symonsz Indervelde en Matheus Cornelisz van Innevelt. Bedijkingsdeskundigen in de 16^e...18^e eeuw 6', *PT/Civiele techniek* 37 (1982) nr. 7/8, 9-13.
- Baars, C., 'Quirinus Indervelde en zijn zonen. Bedijkingsdeskundigen in de 16^e... 18^e eeuw 7', *PT/Civiele Techniek* 37 (1982) nr. 10, 21-25.
- Baars, C., 'De geschiedenis van het grondbezit van Gelderse en Utrechtse edelen in de Beijerlanden', *A.A.G. Bijdragen* 28 (Wageningen 1986) 109-144.
- Bailly, M.-Ch. le, *Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland. De hoofdlijnen van het procederen in civiele zaken voor het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland zowel in eerste instantie als in hoger beroep*. Procesgidsen 7 (Hilversum 2008).
- Balen, M., *Beschryvinge der stad Dordrecht, vervatende haar begin, opkomst, toeneming, en verdere stant* (Dordrecht 1677).
- Barnevelt, M. van, *Journaal gehouden bij Martinus van Barnevelt van zijne reize door de naaevolgende landen en steden in den jaare 1715*. Ingeleid en bezorgd door B. Weeber (Bergharen 2005).
- Battjes, H., 'Johan de Bruyn van Buytewech Heer van Nieuwkoop van 1617-1657' in: P.J. Verkruijsse (red.), *Nieuwkoop: beelden en fragmenten* (Noorden 1982) 11-52.
- Battjes, H. e.a. (red.), *Tien eeuwen Nieuwkoop. Nieuwkoop, Noorden, De Meije en Woerdense Verlaat tussen 1000 en 2000* (Noorden 2005).
- Bauwens, A.R. e.a. (red.) *Niemandland in Staats verband. West-Zeeuws-Vlaanderen ten tijde van de Republiek en daarna*. Bijdragen tot de geschiedenis van West-Zeeuws-Vlaanderen 32 (z.p. 2004).
- B. d. R. v. Z., 'De heerlijkheid Waspik', *De Brabantse Leeuw* 9 (1960) 168-169.
- Beck, D., *Spiegel van mijn leven; een Haags dagboek uit 1624*. Ingeleid en van aantekeningen voorzien door Sv. E. Veldhuijzen. Ego-documenten deel 3 (Hilversum 1993).
- Beekelaar, G.A.M. e.a. (red.), *Vaderlands verleden in veelvoud* (Den Haag 1975).
- Beekhuis, M., 'Bezit verkocht'. *De verkoop van ambachtsheerlijkheden door de Staten van Holland en West-Friesland 1722-1741* (Ongepubliceerde doctoraalscriptie, Universiteit Leiden 1990).
- Beelaerts van Blokland, F., 'Het geslacht der Heeren van Oudheusden', *De Nederlandsche Leeuw* 31 (1913) 307-316.
- Beliën, H.M., A.Th. van Deursen en G.J. van Setten (red.), *Gestalten van de Gouden Eeuw. Een Hollands groepsportret* (Amsterdam 1995).
- Belonje, J., *De Zijpe en Hazepolder. De ontwikkeling van een waterschap in Holland's Noorderkwartier* (Wormerveer 1933).
- Belonje, J., 'Cousebant van Groot Waspik', *De Brabantse Leeuw* 24

- (1975) 10-26.
- Bercé, Y.M., *Révoltes et révolutions dans l'Europe moderne (XVIe-XVIIIe siècles)* (Parijs 1980).
- Berge, M.J. van den e.a. (red.), *Geschiedenis van Rijswijk* (Rijswijk 1997).
- Bergh, L.Ph.C. van den, 'De baljuwen' in: *Het Nederlandsche Rijks-Archief. Verzameling van onuitgegeven oorkonden en bescheiden voor de geschiedenis des vaderlands ('s-Gravenhage 1857)* 235-303.
- Bergsma, W., *De wereld volgens Abel Eppens. Een Ommelander boer uit de zestiende eeuw* (Groningen 1988).
- Besondere privilegien ende handvesten, verleent aen d'inwoonders van Westzaanden en Crommenie* (Zaardam 1661).
- Besouw, F. van e.a. (red.), *Balans en perspectief. Visies op de geschiedwetenschap in Nederland* (Groningen 1987).
- Beukers, E. (red.), *Hollanders en het water. Twintig eeuwen strijd en profijt*, 2 dln. (Hilversum 2007).
- Beunder, P.C. en A.J.J. van 't Riet, *Omzien naar Aarlanderveen* (Nieuwkoop 1992).
- Beuningen, W. van, *Het geestelijk kantoor van Delft* (Arnhem 1870).
- Bezemer, W., 'Dingtalen van Oud-Beijerland', *Verslagen en mededeelingen vereeniging tot uitgave der bronnen van het oude vaderlandsche recht ('s-Gravenhage 1892)* 640-644.
- Bieleman, J., *Geschiedenis van de landbouw in Nederland 1500-1950* (Amsterdam 1992).
- Bieleman, J., 'De ossen zijn hier seer schoon en groot'. De Hollandse landbouw tijdens de Republiek' in: T.A.H. de Nijs en E. Beukers (red.), *Geschiedenis van Holland, Deel II: 1572 tot 1795* (Hilversum 2002) 79-107.
- Bieleman, J., 'Dutch agricultural history c. 1500-1950: a state of research' in: E. Thoen en L. van Molle (red.), *Rural history in the North Sea area. A overview of recent research, middle ages – twentieth century*. CORN Publication Series 1 (Turnhout 2006) 283-294.
- Biamond, D.J., 'Geestige vindingen en rijke ordonnantiën. Bokalen en tapijtkussens' in: H.F.K. van Nierop e.a. (red.), *Romeyn de Hooghe. De verbeelding van de late Gouden Eeuw* (Zwolle 2008) 244-257.
- Bilderbeek, W.H. van, *Geschiedenis van de polders Nieuw-Bonaventura, Mookhoek en Trekdam. De wijze van bemaling dier polders benevens hunne bestuurders* (2^e herziene druk; Dordrecht 1911).
- Bilderbeek, W.H. van, *Geschiedenis der polders Oud- en Nieuw-Rey-erwaard. De wijze van bemaling dier polders benevens hunne bestuurders* (Dordrecht 1914).
- Bijl Mz., A., *De voormalige heerlijkheid Holy in Vlaardingen-Ambacht* (Vlaardingen 1968).
- Bijl, J.P., *Een boekje open over een monument. De Ned. Herv. Kerk te Klaaswaal* (Typoscript; Klaaswaal 1992).
- Bijl, J.P., *Portret van een dorp in de Hoekse Waard. Het kerkelijk verleden van Klaaswaal 1539-1800* (Ongepubliceerde doctoraalscriptie, Universiteit Utrecht 1993).
- Bijl, J.P., *Een nieuwe kerk in Cromstrijen. De bouw van de kerk en de stichting van de gemeente Numansdorp* (Ongepubliceerde scriptie in het kader van de kerkelijke opleiding, Universiteit Utrecht 1994).
- Bijl, J.P., *Klaaswaal, beeld van een verdwenen wereld* (Bleskensgraaf 2003).
- Bijl, M. van der, *Idee en interest. Voorgeschiedenis, verloop en achtergronden van de politieke twisten in Zeeland en vooral in Middeburg tussen 1702 en 1715* (Groningen 1981).
- Blécourt, A.S. de, *De ambachten in Rijnland, Delfland en Schieland* (Haarlem 1902).
- Blécourt, A.S. de, *Ambacht en gemeente. De regeering van een Hollandsch dorp gedurende de 17e, 18e en 19e eeuw* (Zutphen 1912).
- Blécourt, A.S. de, 'Heerlijkheden en heerlijke rechten', *Tijdschrift voor Rechtsgeschiedenis* I (1918-1919) 45-107, 175-190 en 489-519.
- Blickle, P. (red.), *Resistance, representation and community* (Oxford 1997).
- Blok, A., *De Bokkerijders. Roversbenden en geheime genootschappen in de Landen van Overmaas (1730-1774)* (Amsterdam 1991).
- Blok, D.P., 'Fockema Andreae en de Hollandse dorpsgeschiedenis' in: S.J. Fockema Andreae, *Warmond, Valkenburg en Oegstgeest*. Herdruk van een viertal artikelen, met een inleiding van dr. D.P. Blok (Dordrecht 1976) 7-13.
- Blok, W., *Eilandgeschiedenis in beeld. Afbeeldingen van de Hoekse Waard uit de zeventiende tot en met de negentiende eeuw* (Heinenoord 1979).
- Blok, W., *Het huys te Goidschalxoord. Contentes praesentibus, speramus meliora* (Zutphen 1980).
- Blom, H.W., 'Het gemakelijkste en voordeeligste? Kralingen in de 17de en 18de eeuw als Rotterdams arcadia', *Rotterdams Jaarboekje* 9de reeks, 8 (1990) 230-258.

- Blom, P., P.A. Henderikx en G. van Herwijnen (red.), *Borsele Bourgondië Oranje. Heren en markiezen van Veere en Vlissingen, 1400-1700*. Amsterdamse Historische Reeks, Grote Serie 35 (Hilversum 2009).
- Blonk, D. en J. Blonk-van der Wijst, *Hollandia Comitatus. Een kartobibliografie van Holland* (Houten 2000).
- Bloys van Treslong Prins, P.C., *Genealogische en heraldische gedenkwaardigheden in en uit de kerken der provincie Zuid-Holland*, 2 dln. (Utrecht 1922).
- Bodt, S. de en D. van de Vrie, *J.B. Jongkind en de Hoeksche Waard* (Amsterdam 1999).
- Boekhorst, P. te, P. Burke en W. Frijhoff (red.), *Cultuur en maatschappij in Nederland 1500-1850. Een historisch-antropologisch perspectief* (Meppel en Amsterdam 1992).
- Boer, D.E.H. de, E.H.P. Cordfunke en H. Sarfatij (red.), *Holland en het water in de middeleeuwen. Strijd tegen het water en beheersing en gebruik van water* (Hilversum 1997).
- Boer, H.W.J. de en H. Bruch, 'De betekenis van Adriaan Pauw voor Heemstede' in: H. Krol (red.), *Adriaan Pauw (1585-1653). Staatsman en ambachtsheer* (Heemstede 1985) 13-44. Eveneens verschenen in: *Nederlandse Historiën. Tijdschrift voor vaderlandse (streek) geschiedenis* 19 (1985) 43-61.
- Boer, J. de, *Assendelft. Mededelingen over de geschiedenis van een hoge heerlijkheid* (Wormerveer 1982).
- Boers, B., *Beschrijving van het eiland Goedereede en Overflakkee* (Sommelsdijk 1843).
- Boon, P., *Bouwers van de zee: zeevarenden van het Westfriese platteland, c. 1680-1720* (Den Haag 1996).
- Boon van Engelant, K., *Ter blyder intrede van den weledelen gestrengen heere, Konstantyn Johan Pierraert vryheere van Heenvliet, heere in de Beierlanden, enz. enz. binnen der stede Heenvliet* (z.p. [1732]).
- Bort, P., *Alle de wercken van Mr. Pieter Bort, advocaet voor de respectieve Hoven van Justitie in Hollandt, begrepen in ses tractaten, waer in in 't breede verhandelt werden I. Het Hollandts leen-recht, II. Procedures in criminele saecken te houden, III. De domeynen van Hollandt, IV. De hooge en ambachtsheerlijckheden, V. Complaincte, ende VI. d'Arresten* (2^e druk; Leiden 1702).
- Bort, P., *De nagelate werken van Mr. Pieter Bort, advt. voor de respectieve Hoven van Justitie in Holland. Vervattende allerhande observatien, advysen in zaken van consideratie, algemeene gronden en regulen van rechten, generale politique maximen, &c.* (Utrecht 1745).
- Bos, D., M.A. Ebben en H. te Velde (red.), *Harmonie in Holland. Het poldermodel van 1500 tot nu* (Amsterdam 2007).
- Boschma-Aarnoudse, C., 'Een huijs om te vergaderen ende tge-recht te houden'. *Renaissance-raadhuisen boven het IJ* (Zutphen 1992).
- Bosman, Th.E.A., J.P.A. Coopmans en B.C.M. Jacobs (red.), *De heerlijke stad*. Brabantse rechtshistorische reeks 3 (Assen/Maastricht 1988).
- Boven, M.W. van, 'Bestuur, rechtspraak en notariaat' in: W.A. van Ham, J.G.M. Sanders en J. Vriens (red.), *Noord-Brabant tijdens de Republiek der Verenigde Nederlanden, 1572-1795. Een institutionele handleiding* ('s-Hertogenbosch en Hilversum 1996) 76-127.
- Boven, M.W. van, 'De inhuldiging van de heren van Breda' in: Th.E.A. Bosman, J.P.A. Coopmans en B.C.M. Jacobs (red.), *De heerlijke stad*. Brabantse rechtshistorische reeks 3 (Assen/Maastricht 1988) 17-31.
- Braake, S. ter, 'In dienst in Den Haag. Makelaardij bij het Hof van Holland aan het eind van de middeleeuwen (1483-1506)', *Holland, historisch tijdschrift* 35 (2003) 9-26.
- Braake, S. ter, *Met recht en rekenschap. De ambtenaren bij het Hof van Holland en de Haagse Rekenkamer in de Habsburgse tijd (1483-1558)* (Hilversum 2007).
- Braam, A. van, *Ambtenaren en bureaucratie in Nederland* (Zeist 1957).
- Braam, A. van, 'Bureaucratiseringsgraad van de plaatselijke bestuursorganisatie van Westzaandam ten tijde van de Republiek', *Tijdschrift voor Geschiedenis* 90 (1977) 457-483.
- Braam, A. van, *Westzaandam in de tijd van de Republiek* (Zaandam 1978).
- Braam, A. van, *Opstellen over de vroegste ontwikkelingen van het plaatselijk bestuur in Zaandam*. Serie Miniaturen 19 (Leiden 1983).
- Braam, A. van, *Zaandam in de middeleeuwen* (Hilversum 1993).
- Braam, A. van, *De burgers-ambtenaren van Zaandam in de zeventiende en de achttiende eeuw* Fragmenten van de Zaanse geschiedenis 23 (Wormerveer 1999).
- Bredero, G.A., *Verspreid werk*. Verzameld en toegelicht door G. Stui-veling. Voltooid door B.C. Damsteegt (Leiden 1986).
- Briefwisseling tusschen de gebroeders Van der Goes (1659-1673)*, 2 dln. C.J. Gonnet (red.) (Amsterdam 1899-1909).
- Brokken, H.M. (red.), *Heren van stand. Van Wassenaer 1200-2000. Achthonderd jaar Nederlandse adelsgeschiedenis* (Zoetermeer 2000).

- Bromley, J.S. en E.H. Kossmann (red.), *Britain and the Netherlands*, Volume 5: *Some political mythologies* (Den Haag 1975).
- Bronnen voor de economische geschiedenis van het Beneden Maasgebied, Deel II: *Rekeningen van de Hollandse tollén, 1422-1534*. J.G. Smit (red.), Rijks Geschiedkundige Publicatiën, Grote serie nr. 236 (Den Haag 1997).
- Bruggeman, M. e.a. (red.), *Mensen van de nieuwe tijd. Een liber amicorum voor A.Th. van Deursen* (Amsterdam 1996).
- Bruijn, J.R., F.S. Gaastra en I. Schöffer, *Dutch Asiatic shipping 1595-1975*, Volume II: *Outward-bound voyages from the Netherlands to Asia and the Cape (1595-1794)*, Rijks Geschiedkundige Publicatiën, Grote serie nr. 166 (Den Haag 1979).
- Bruin, G. de, *Geheimhouding en verraad. De geheimhouding van staatszaken ten tijde van de Republiek (1600-1750)* ('s-Gravenhage 1991).
- Bruin, G. de, 'Het politiek bestel van de Republiek: een anomalie in het vroegmodern Europa?', *Bijdragen en Mededelingen betreffende de Geschiedenis der Nederlanden* 114 (1999) 16-38.
- Brünner, E.C.G., *De order op de buitennering van 1531. Bijdrage tot de kennis van de economische geschiedenis van het graafschap Holland in den tijd van Karel V* (Utrecht 1918).
- Burgh, W.F. van der, 'Een drinkgebruik in Hollandsch polderland in oude tijden', *Jaarboekje voor geschiedenis en oudheidkunde van Leiden en omstreken* 39 (1947) 115-126.
- Burke, P. (red.), *New perspectives on historical writing* (Tweede editie; Cambridge 2001).
- Burke, P., *What is cultural history?* (Cambridge 2004).
- Busch, A.J. en C. S. Oldenburger-Ebbers, *Lusthoven in Gorinchem*. Historische reeks 'Oud-Gorcum' 3 (z.p. 1990).
- Busken Huet, G. en J.S. van Veen, *Verslag van onderzoekingen naar archivalia te Parijs belangrijk voor de geschiedenis van Nederland* ('s-Gravenhage 1899).
- Buyten, L. van, 'Theorie en praktijk voor de financiële instellingen van het ancien régime: de verborgen facetten van het rentmeesterschap' in: G. Asaert e.a. (red.), *Recht en instellingen in de oude Nederlanden tijdens de middeleeuwen en de nieuwe tijd. Liber amicorum Jan Buntinx* (Leuven 1981) 549-566.
- Camphuis-Haakman, C.Y.A., *De glascollectie van het Waterschap IJsselmonde. Nederlands gegraveerd glas uit de 18e, 19e en 20e eeuw* (Barendrecht 1992).
- Carasso-Kok, M. (red.), *Geschiedenis van Amsterdam*, Deel I: *Een stad uit het niets. Tot 1578* (Amsterdam 2004).
- Châtelet, A. en N. Goetghebeur, *Le musée des beaux-arts de Lille. Corpus de la peinture du XVe siècle dans les anciens Pays-Bas méridionaux et de la Principauté de Liège 21* (Brussel 2006).
- Classicale acta 1573-1620. Particuliere synode Zuid-Holland*, Deel I: *Classis Dordrecht 1573-1600*. J.P. van Dooren (red.), Rijks Geschiedkundige Publicatiën, Kleine serie nr. 49 ('s-Gravenhage 1980).
- Classicale acta 1573-1620. Particuliere synode Zuid-Holland*, Deel II: *Classis Dordrecht 1601-1620, Classis Breda 1616-1620*. J. Roelevink (red.), Rijks Geschiedkundige Publicatiën, Kleine serie nr. 68 ('s-Gravenhage 1991).
- Cools, H., *Mannen met macht. Edellieden en de moderne staat in de Bourgondisch-Habsburgse landen (1475-1530)* (Zutphen 2001).
- Coopmans, J.P.A., 'Het district in rechtshistorisch perspectief', *Gemeentelijk jaarboek 1966* ('s-Gravenhage 1966) 15-39.
- Coopmans, J.P.A., 'Over heerlijkheden en heerlijke steden. Een voorbeschouwing over het colloquiumthema' in: Th.E.A. Bosman, J.P.A. Coopmans en B.C.M. Jacobs (red.), *De heerlijke stad*. Brabantse rechtshistorische reeks 3 (Assen/Maastricht 1988).
- Coopmans, J.P.A., 'Het privilege als vorm van wetgeving in de late middeleeuwen' in: W. Frijhoff en M. Hiemstra (red.), *Bewogen en bewegen. De historicus in het spanningsveld tussen economie en cultuur* (Tilburg 1986) 95-116.
- Coppens, E.C. e.a. (red.), *Lex Loci. Opstellen over Nederlandse rechtsgeschiedenis uit de pen van prof. mr. O. Moorman van Kappen* (Nijmegen 2000).
- Correspondance de l'empereur Maximilien et de Marguerite d'Autriche sa fille, gouvernante des Pays-Bas, de 1507 a 1519*, 2 dln. M. le Glay (red.), (Parijs 1839).
- Cruyningen, P. van, 'Profits and risks in drainage projects in Staats-Vlaanderen, c. 1590-1665' in: H. Greefs en M. 't Hart (red.), *Water management, communities, and environment. The Low Countries in comparative perspective c. 1000 - c. 1800*. Jaarboek voor Ecologische Geschiedenis 2005/2006 (Gent 2006) 123-142.
- Cruyningen, P. van, 'Dutch rural history c. 1600-2000: debates and selected themes' in: E. Thoen en L. van Molle (red.), *Rural history in the North Sea area. A overview of recent research, middle ages - twentieth century*. CORN Publication Series 1 (Turnhout 2006) 295-320.

- Dalen, J. van, *Mr. Cornelis de Witt* (Dordrecht 1918).
- Dam, H. van e.a. (red.), *Hoekschewaards woordenboek* (Klaaswaal 2006).
- Damen, M., *De staat van dienst. De gewestelijke ambtenaren van Holland en Zeeland in de Bourgondische periode (1425-1482)* (Hilversum 2000).
- Damme, A. van, *Verkochte domeinen en ambachtsheerlijkheden in Holland en West-Friesland 1580-1807* (Haarlem 1904).
- Danschutter, T. de, *Agenten bij de Staten-Generaal in de 17e en 18e eeuw. Een onderzoek naar hun functie* (Ongepubliceerde doctoraalscriptie, Universiteit z.p. 1977).
- Davis, N.Z., *The return of Martin Guerre* (Cambridge Mass. en Londen 1983). Nederlandse vertaling: Idem, *De terugkeer van Martin Guerre. Historische reconstructie van een legende, 1548-1560* (Amsterdam/Brussel 1985).
- De briefwisseling van Constantijn Huygens*, Deel 6: 1663-1687. J.A. Worp (red.) Rijks Geschiedkundige Publicatiën, Grote serie nr. 32 ('s-Gravenhage 1917).
- De briefwisseling van Pieter Corneliszoon Hooft*, 3 dln. H.W. van Tricht (red.), (Culemborg 1976-1979).
- De crimineele ordonnantien van koning Philips van Spanje, laatsten graaf van Holland, ten dienste van zijne Nederlanden uitgegeven*. B. Voorda (red.) (Leiden 1792).
- Decavele, J. (red.), *Keizer tussen stropdragers. Karel V 1500-1558* (Leuven 1990).
- Deceulaer, H., 'Stadsbestuur en buurtbewoners in Gent. Interactie, participatie, en publieke opinie, 1658-1668', *Bijdragen en Mededelingen betreffende de Geschiedenis der Nederlanden* 110 (1995) 3-26.
- Deen, F., D. Onnekink en M. Reinders (red.), *Pamphlets and politics in the Dutch Republic* (Leiden en Boston 2011).
- Dekker, C., *Zuid-Beveland. De historische geografie en de instellingen van een Zeeuws eiland in de middeleeuwen* (Krabbendijke 1982).
- Dekker, J., 'Het bezit van heerlijkheden op het Zeeuwse platteland, 1678-1848. Een verkenning van de macht van de stedelijke elite in het buitengebied', *Archief. Mededelingen van het Koninklijk Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen* (2006) 123-161.
- Dekker, J., *Onderdanig en opstandig. Desurbanisatie en de politieke verhoudingen op het platteland in Zeeland, 1750-1850* (Zwolle 2011).
- Dekker, R., *Holland in beroering. Oproeren in de 17de en 18de eeuw* (Baarn 1982).
- Delahaye, A., *Archief van de Ambachtsheerlijkheid 'Oud- en Nieuw-Vossemeer en Vrijberghe' 1410-1962* (z.p. 1965).
- Delahaye, A., *Vossemeer land van 1000 heren* (Breda 1969).
- Deursen, A.Th. van, *Bavianen en slijkgeuzen. Kerk en kerkvolk ten tijde van Maurits en Oldenbarnevelt* (Assen 1974; ongewijzigde herdruk Franeker 1991).
- Deursen, A.Th. van, 'Kerk of parochie? De kerkmeesters en de dood ten tijde van de Republiek', *Tijdschrift voor Geschiedenis* 89 (1976) 531-537.
- Deursen, A.Th. van, *Mensen van klein vermogen. Het kopergeld van de gouden eeuw* (4^e druk; Amsterdam 1999). Eerder verschenen als: A.Th. van Deursen, *Het kopergeld van de Gouden Eeuw*, 4 dln. (Assen 1978-1981).
- Deursen, A.Th. van, 'De raadpensionaris Jacob Cats', *Tijdschrift voor Geschiedenis* 92 (1979) 149-161. Eveneens verschenen in: Idem, *De hartslag van het leven. Studies over de Republiek der Verenigde Nederlanden* (Amsterdam 1996) 362-374.
- Deursen, A.Th. van, 'Staatsinstellingen in de Noordelijke Nederlanden 1579-1780' in: *Algemene Geschiedenis der Nederlanden*, Deel 5: *Nieuwe tijd* (Haarlem 1980) 350-387.
- Deursen, A.Th. van, 'Het belang van kerkelijke archieven', *Nederlands Archievenblad* 85 (1981) 249-253. Eveneens verschenen in: Idem, *De eeuw in ons hart. Negenentwintig opstellen over geschiedenis, geschiedschrijving en geschiedbeleving* (Franeker 1991) 58-63.
- Deursen, A.Th. van, 'De Raad van State onder de Republiek van 1588-1795' in: H. de Schepper (red.), *Raad van State 450 jaar* ('s-Gravenhage 1981) 47-91.
- Deursen, A.Th. van, 'De zestiende eeuw, 1522-1603' in: J. Heringa e.a. (red.), *Geschiedenis van Drenthe* (Assen 1985) 373-442. Eveneens verschenen als: A.Th. van Deursen, 'Geschiedenis van Drenthe. De zestiende eeuw (1522-1603)' in: Idem, *De hartslag van het leven. Studies over de Republiek der Verenigde Nederlanden* (Amsterdam 1996) 181-232.
- Deursen, A.Th. van, E.K. Grootes en P.E.L. Verkuyl (red.), *Veelzijdigheid als levensvorm. Facetten van Constantijn Huygens' leven en werk*. Deventer Studiën 1 (Deventer 1987).
- Deursen, A.Th. van, 'Werkende vrouwen in een Hollands dorp', *De zeventiende eeuw* 4 (1988) nr. 1, 3-16.
- Deursen, A.Th. van, 'De pretenties van de micro-geschiedenis' in: E.K. Grootes en J. den Haan (red.), *Geschiedenis, godsdienst, letterkunde. Opstellen aangeboden aan dr. S.B.J. Zilverberg ter*

- gelegenheid van zijn afscheid van de Universiteit van Amsterdam* (Roden 1989) 250-255. Eveneens verschenen in: Idem, *De eeuw in ons hart. Negenentwintig opstellen over geschiedenis, geschiedschrijving en geschiedbeleving* (Franeker 1991) 209-217.
- Deursen, A.Th. van en S. Groenveld, *Cultuurgeschiedenis van de Republiek in de zeventiende eeuw. Een onderzoeksprogramma* ('s-Gravenhage 1990).
- Deursen, A.Th. van, 'Bronnen en hun gebruik. Het verpachtingsregister van de visgronden bij de sluis van Westgraftdijk' in: R. Sanders e.a. (red.), *De verleiding van de overvloed. Reflecties op de eigenheid van de cultuurgeschiedenis* (Amsterdam en Atlanta 1991) 55-64.
- Deursen, A.Th. van, *De eeuw in ons hart. Negenentwintig opstellen over geschiedenis, geschiedschrijving en geschiedbeleving* (Franeker 1991).
- Deursen, A.Th. van, 'De burgers van Graft. Afhankelijkheid en zelfstandigheid van een Hollands dorp in de zeventiende eeuw' in: H. Soly en R. Vermeir (red.), *Beleid en bestuur in de oude Nederlanden. Liber Amicorum prof. dr. M. Baelde* (Gent 1993) 391-403.
- Deursen, A.Th. van, *Een dorp in de polder. Graft in de zeventiende eeuw* (Amsterdam 1994).
- Deursen, A.Th. van, *De hartslag van het leven. Studies over de Republiek der Verenigde Nederlanden* (Amsterdam 1996).
- Deursen, A. Th. van, 'De oude dag in een Hollands dorp' in: H. Hendrix en R. Schenkeveld-van der Dussen (red.), *Oud en Ielijk. Ouderdom in de cultuur van de renaissance. Utrecht Renaissance Studies 3* (Amsterdam 1996) 73-83. Eveneens verschenen in: Idem, *In gemeenschap met de tijd* (Amsterdam 1997) 25-36.
- Deursen, A.Th. van, *Mieus en Meynert. Twee ego-documenten uit Graft en De Rijkp. Afscheidsrede uitgesproken bij zijn aftreden als hoogleraar geschiedenis van de nieuwe tijd aan de faculteit der letteren van de Vrije Universiteit te Amsterdam op 28 juni 1996* (Amsterdam 1996). Eveneens verschenen in: Idem, *In gemeenschap met de tijd* (Amsterdam 1997) 11-24.
- Deursen, A.Th. van, 'Autobiography in a Dutch village', *Journal of Early Modern History* 1 (1997) 107-123.
- Deursen, A.Th. van, *In gemeenschap met de tijd* (Amsterdam 1997).
- Diederiks, H., *In een land van justitie. Criminaliteit van vrouwen, soldaten en ambtenaren in de achttiende-eeuwse Republiek* (Hilversum 1992).
- Dien langen Duyvel van Nieukoop. Twee pamfletten uit 1651 over baljuw Jan van Sevenhoven.* Uitgegeven en van commentaar voorzien door een werkgroep van Amsterdamse neerlandici. P.J. Verkruijsse (red.) (Noorden 1998).
- Dijk, A. van, *Een keizerlijk cadeau* (Capelle aan den IJssel 1992).
- Dillen, J.G. van, 'Summiere staat van de in 1622 in de provincie Holland gehouden volkstelling', *Economisch historisch jaarboek. Bijdragen tot de economische geschiedenis van Nederland* 21 ('s-Gravenhage 1940) 167-189.
- Dixhoorn, A. van, *Lustige geesten. Rederijkers in de Noordelijke Nederlanden (1480-1650)* (Amsterdam 2009).
- Donkersloot, H., *Klaas Donkersloot. Schout van de hooge en vrije heerlijkheden Noordeloos en Overslingeland, polderschout der polders Groote-Waard, Noordzij, Botersloot en Overslingeland en kerkmeester van Noordeloos 1706-1773* (Rotterdam 1936).
- Donkersloot-de Vrij, M., *Topografische kaarten van Nederland voor 1750* (Groningen 1981).
- Dorren, G., 'De eezamen. Zeventiende-eeuws burgerschap in Haarlem', R. Aerts en H. te Velde (red.), *De stijl van de burger. Over Nederlandse burgerlijke cultuur vanaf de middeleeuwen* (Kampen 1998) 60-79.
- Dorren, G., *Eenheid en verscheidenheid. De burgers van Haarlem in de Gouden Eeuw* (Amsterdam 2001).
- Dorsman, L., 'Regionale geschiedenis in vergelijkend perspectief', *Theoretische Geschiedenis* 23 (1996) 346-360.
- Duby, G., *La société aux Xle et XIIe siècles dans la région Mâconnaise* (Parijs 1971).
- Duijvendak, M., *Wijde horizon, scherpe blik. Regionale geschiedenis en Noord-Nederland. Over rurale problematiek, sociale wetenschap en geschiedschrijving* (Groningen 2002).
- Duke, A.C., 'Nieuwe Niedorp in hervormingstijd', *Nederlands archief voor kerkgeschiedenis*, nieuwe serie, 48 (1967) 60-71.
- Duke, A.C., *Reformation and revolt in the Low Countries* (Londen en Ronceverte 1990).
- Duke, A.C., 'The reformation of the backwoods: The struggle for a Calvinist and Presbyterian church order in the countryside of South Holland and Utrecht before 1620' in: Idem, *Reformation and revolt in the Low Countries* (Londen en Ronceverte 1990) 227-268.
- Ebben, M.A. en F.P. Wagenaar (red.), *De cirkel doorbroken. Met nieuwe ideeën terug naar de bronnen. Opstellen over de Republiek*. Leidse Historische Studiën 10 (Leiden 2006).
- Ebben, M.A. en S. Groenveld (red.), *De Scheldedelta als verbind-*

- ding en scheiding tussen noord en zuid, 1500-1800* (Maastricht 2007).
- Egmond, F., 'De hoge jurisdicties van het 18^e-eeuwse Holland. Een aanzet tot de bepaling van hun aantal, ligging en begrenzingen', *Holland, regionaal-historisch tijdschrift* 19 (1987) 129-161.
- Egmond, F., 'Fragmentatie, rechtsverscheidenheid en rechtsongelijkheid in de Noordelijke Nederlanden tijdens de zeventiende en achttiende eeuw' in: S. Faber (red.), *Nieuw licht op oude justitie. Misdadaad en straf ten tijde van de Republiek* (Muiderberg 1989) 9-23.
- Egmond, F., 'Onderwerelden: Marginaliteit en misdadaad in de Republiek' in: P. te Boekhorst, P. Burke en W. Frijhoff (red.), *Cultuur en maatschappij in Nederland 1500-1850. Een historisch-antropologisch perspectief* (Meppel en Amsterdam 1992) 149-177.
- Egmond, F., *Op het verkeerde pad. Georganiseerde misdadaad in de Noordelijke Nederlanden 1650-1800* (Amsterdam 1994).
- Egmond, F., 'Strafzaken in hoogste instantie. Rechtsbescherming, corruptie en ongelijkheid in de vroeg-moderne Nederlanden' in: R. Huijbrecht (red.), *Handelingen van het tweede Hof van Holland symposium gehouden op 14 november 1997 in de Trêveszaal te Den Haag*. Algemeen Rijksarchief Publicatiereeks nummer 7 (Den Haag 1998) 63-75.
- Ehbrecht, W. (red.), *Verwaltung und Politik in Städten Mitteleuropas. Beiträge zu Verfassungsnorm und Verfassungswirklichkeit in altständischer Zeit*. Städteforschung: Reihe A, Darstellungen; Band 34. (Keulen, Weimar en Wenen 1994).
- Eilanden en waarden in kaart en beeld. De groei van Zuid-Hollands rivierengebied*. Tentoonstellingscatalogus Maritiem Museum 'Prins Hendrik', Rotterdam 22 december 1953-15 maart 1954 (Rotterdam 1953).
- Elliott, J.P., *Protestantization in the Northern Netherlands, a case study: The classis of Dordrecht, 1572-1640* (Ongepubliceerde PhD-thesis, Columbia University 1990).
- Ende, L.J.M. van den, 'De inhuldiging van prins Maurits als ambachtsheer van Monster', *Historisch Jaarboek Westland* 4 (1991) 61-82.
- Engelbrecht, E.A., *De vroedschap van Rotterdam 1572-1795*. Bronnen voor de geschiedenis van Rotterdam V (Rotterdam 1973).
- Engen, H. van, "Om te weten up wat tittel de anwassen ende visscherijen geantvaert worden'. De onderzoekscommissie naar de Verdrongen Waard' in: V. Wikaart e.a. (red.), 'Nijet dan water ende wolcken'. *De onderzoekscommissie naar de aanwassen in de Verdrongen Waard (1521-1523)* (Tilburg 2009) 75-83.
- Engen, H. van, 'Het handschrift met de Informatie roerende den Verdrongen Waert in Zuijthollant' in: V. Wikaart e.a. (red.), 'Nijet dan water ende wolcken'. *De onderzoekscommissie naar de aanwassen in de Verdrongen Waard (1521-1523)* (Tilburg 2009) 125-236.
- Enklaar, D.Th. en A.C.J. de Vrankrijker (red.), *Geschiedenis van Gooiland*, Deel II: *Nieuwe geschiedenis* (Amsterdam 1940).
- Erkelens-Buttinger, E.S.C. e.a. (red.), *De kerk en de Nederlanden. Archieven, instellingen, samenleving* (Hilversum 1997).
- Ermerins, J., *Eenige Zeeuwsche oudheden, uit echte stukken opgeheldert en in het licht gebracht*, Deel II: *Behelzende de beschrijving der heerlykheden van Vossemeer en Vrybergen* (Middelburg 1784).
- Ermerins, J.P.N., 'Inventaris van den boedel van Willem Symonsz. 1550', *Archief. Vroegere en latere mededeelingen voorname-lijk in betrekking tot Zeeland*. Uitgegeven door het Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen, Derde deel (1878) 163-211, 229-231.
- Ernsting, P., 'De voorgeschiedenis van de polder Cromstrijen', *Zuid-Hollandse Studiën IX* (Voorburg 1961) 36-48.
- Exalto, J., 'Een kerk in de polder. Geld en geloof in de Reijerwaard' in: B. Wouda (red.), *Ingelanden als uitbaters. Sociaal-economische studies naar Oud- en Nieuw-Reijerwaard, een polder op een Zuid-Hollands eiland* (Hilversum 2004) 133-158.
- Exalto, J., *Gereformeerde heiligen. De religieuze exempeltraditie in vroegmodern Nederland* (Nijmegen 2005).
- Eyffinger, A., (red.), *De Muiderkring zeven maal zeven 1954-2004* (Den Haag 2004).
- Faber, J.A., 'De veepest in Nederland in de achttiende eeuw', *Spiegel Historiae* 1 (1966) 67-74.
- Faber, J.A., *Drie eeuwen Friesland. Economische en sociale ontwikkelingen van 1500 tot 1800*, 2 dln. A.A.G. Bijdragen 17 (Wageningen 1972).
- Feenstra, H., *Spinnen in het web. Groningse regenten in relatie tot het omringende platteland tijdens de Republiek* (Assen 2007).
- Fockema Andreae, S.J., 'Het bestuur van het Hollandsche platteland', *Werken uitgegeven door het Historisch Genootschap* 3^e serie nr. 45 (Amsterdam 1922) 3-33.
- Fockema Andreae, S.J., 'Aanteekeningen omtrent het baljuwschap Rijnland', *Tijdschrift voor Rechtsgeschiedenis* 11 (1932) 236-264.
- Fockema Andreae, S.J., *Het hoogheemraadschap van Rijnland. Zijn recht en zijn bestuur van den vroegsten tijd tot 1857* (Leiden 1934).

- Fockema Andreae, S.J., *Studiën over waterschapsgeschiedenis*, Deel III: *De Grote of Zuidhollandse Waard* (Leiden 1950).
- Fockema Andreae, S.J., *Studiën over waterschapsgeschiedenis*, Deel VIII: *Overzicht van de Nederlandse waterschapsgeschiedenis* (Leiden 1952).
- Fockema Andreae, S.J., 'De hoge en vrije heerlijkheid Putten', *Zuid-Hollandse Studiën* II (Voorburg 1952) 21-36.
- Fockema Andreae, S.J. en H. Hardenberg (red.), *500 jaren Staten-Generaal in de Nederlanden. Van statenvergadering tot volksvertegenwoordiging* (Assen 1964).
- Fockema Andreae, S.J., *De Nederlandse staat onder de Republiek*. Verhandelingen der Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen, afd. Letterkunde, Nieuwe reeks, deel LXVIII, nr. 3 (5^e druk; Amsterdam 1973).
- Fockema Andreae, S.J., *Warmond, Valkenburg en Oegstgeest*. Herdruk van een viertal artikelen, met een inleiding van dr. D.P. Blok (Dordrecht 1976).
- Fockema Andreae, S.J., N.E. Algra en H.R.W. Gokkel, *Fockema Andreae's rechtsgeleerd handwoordenboek* (4^e druk; Alphen aan den Rijn 1977).
- Formsma, W.J., 'Vormen van bestuur ten plattelande in de noordoostelijke provincies voor 1795', *Bijdragen voor de geschiedenis der Nederlanden* 3 (1949) 21-41; 161-178.
- Fox, J., 'Baljuwen en schouten in Holland. Hoe bij de Derde Afdeling van het Algemeen Rijksarchief naar hun benoeming te zoeken', *Holland, regionaal-historisch tijdschrift* 12 (1980) 35-37.
- Françq van Berkhey, J. le, *Natuurlijke historie van Holland*, Deel III (Leiden 1776).
- Françq van Berkhey, J. le, *Oud Hollands vriendschap, dankbaar aan Neerlands kroost, tot Leydens troost* (Leiden 1809).
- Frankewitz, S. en G. Venner, *De zegels der steden en dorpen in het Overkwartier van Gelder 1250-1798* (Venlo 1987).
- Frijhoff, W. en M. Hiemstra (red.), *Bewogen en bewegen. De historicus in het spanningsveld tussen economie en cultuur* (Tilburg 1986).
- Frijhoff, W., H. Nusteling en M. Spies (red.), *Geschiedenis van Dordrecht*, Deel 2: *van 1572 tot 1813* (Hilversum 1998).
- Frijhoff, W. en M. Prak (red.), *Geschiedenis van Amsterdam*, Deel II-1: *Centrum van de wereld. 1578-1650* (Amsterdam 2004).
- Frijhoff, W. en M. Prak (red.), *Geschiedenis van Amsterdam*, Deel II-2: *Zelfbewuste stadsstaat. 1650-1813* (Amsterdam 2005).
- Frijhoff, W. en M. Spies, *1650. Bevochten eendracht* (Den Haag 1999).
- Frijhoff, W., 'Slotbeschouwing. Hollands hegemonie' in: T.A.H. de Nijs en E. Beukers (red.), *Geschiedenis van Holland*, Deel II: *1572 tot 1795* (Hilversum 2002) 465-491.
- Frijhoff, W. en L. Wessels (red.), *Veelvormige dynamiek. Europa in het ancien régime 1450-1800* (Amsterdam 2006).
- Fruin, R., 'De drie tijdvakken der Nederlandsche geschiedenis', *De Gids* 29 (1865) 245-271.
- Fruin, R., *De rekeningen en andere stukken in 1607 uit de Hollandsche rekenkamer naar de Zeeuwsche overgebracht. Het Bourgondisch-Oostenrijkse tijdvak 1433-1584* ('s-Gravenhage 1909).
- Fruin, R. en H.T. Colenbrander, *Geschiedenis der staatsinstellingen in Nederland tot den val der Republiek* (2^e druk; 's-Gravenhage 1922).
- Fruin, R., *De provincie Zeeland en hare rechterlijke indeeling voor 1795* (Middelburg 1933).
- Fruin, R., 'De vrije heerlijkheden, gelegen in het grensgebied tusschen Gelderland, Holland en Utrecht', *Verslagen en mededeelingen oud-vaderlandsch recht*, Achtste deel, nr. 5 (1933) 352-374.
- Fuchs, J.M., *Beurt- en wagenveren* (z.p. 1946).
- Gabriëls, A.J.C.M., 'Regenten en regering: enige institutionele en politieke aspecten van stedelijk bestuur binnen en buiten de provincie Holland', *Bulletin Werkgroep Elites* nr. 2 (1983) 9-13.
- Gabriëls, A.J.C.M., 'Patrizier und Regenten. Städtische Eliten in den nordlichen Niederlanden 1500-1850' in: H. Schilling en H. Diederiks (red.), *Bürgerliche Eliten in den Niederlanden und in Nordwestdeutschland. Studien zur Sozialgeschichte des europäischen Bürgertums im Mittelalter und in der Neuzeit*. Städteforschung: Reihe A, Darstellungen; Band 23 (Keulen en Wenen 1985) 37-63.
- Gelder, H.E. van, 'Haagsche cohieren I, (1627)', *Jaarboek Die Haghe* 1913 ('s-Gravenhage 1913) 9-67.
- Gelder, H.E. van, 'Haagsche cohieren II, (1674)', *Jaarboek Die Haghe* 1914/15 ('s-Gravenhage 1915) 1-117.
- Gelder, H.A. Enno van, *Nederlandse dorpen in de 16^e eeuw*. Verhandelingen der Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen, afd. Letterkunde, Nieuwe reeks, deel LIX, nr. 2 (Amsterdam 1953).
- Gelderens, M. van, *The political thought of the Dutch Revolt 1555-1590* (Cambridge en New York 1992).
- Gent, M.J. van, 'Pertijelike saken'. *Hoeken en Kabeljauwen in het Bourgondisch-Oostenrijkse tijdperk* (Den Haag 1994).

- Gerding, M.A.W., *Dorspgeschiedenis: bewoning en bewoners. Cahiers voor Lokale en Regionale Geschiedenis 9* (Zutphen 1992).
- Gerding, M.A.W., *Vier eeuwen turfwinning. De verveningen in Groningen, Friesland, Drenthe en Overijssel tussen 1550 en 1950*. A.A.G. Bijdragen 35 (Wageningen 1995).
- Gietman, C., *Republiek van adel. Eer in de Oost-Nederlandse adelscultuur (1555-1702)* (Utrecht 2010).
- Gijswijt-Hofstra, M., *Wijkplaatsen voor vervolgd. Asielverlening in Culemborg, Vianen, Buren, Leerdam en IJsselstein van de 16de tot eind 18de eeuw* (Dieren 1984).
- Ginzburg, C., *Il formaggio e i vermi. Il cosmo di un mugnaio del '500* (Turijn 1976). Nederlandse vertaling: Idem, *De kaas en de wormen. Het wereldbeeld van een zestiende-eeuwse molenaar* (Amsterdam 1982).
- Goosens-Verhagen, H.E. en W.P.J. Goosens, 'De Egmonts in hun betrekking tot de Beijerlanden', *Jaarboek van de Zottegemse Culturele Kring* (1959-1960) 7-46.
- Gooskens, F.A., *Archief van de ambachtsheerlijkheid Sint Philipsland, (1310) 1644-1942*. Inventarisreeks Rijksarchief in Zeeland 13 (Middelburg 1995).
- Gooskens, F.A., *Archief van de ambachtsheerlijkheid Vierbannen van Duiveland, 1387-1951*. Inventarisreeks Rijksarchief in Zeeland 14 (Middelburg 1995).
- Gosses, I.H., *Stadsbezit in grond en water gedurende de middeleeuwen. Een historisch-oeconomische beschouwing* (Leiden 1903).
- Gosses, I.H., *De rechterlijke organisatie van Zeeland in de middel-eeuwen* (Groningen en Den Haag 1917).
- Gosses, I.H., *De organisatie van bestuur en rechtspraak in de land-schap Drenthe (tot den tijd der Republiek)* (Groningen 1941).
- Gottschalk, M.K.E., *Stormvloed en rivieroverstromingen in Nederland, Deel I: de periode vóór 1400* (Assen 1971).
- Gottschalk, M.K.E., *Stormvloed en rivieroverstromingen in Nederland, Deel II: de periode 1400-1600* (Assen 1975).
- Gouw, J.L. van der, 'Het ambachtshuis van Voorschoten', *Jaarboekje voor geschiedenis en oudheidkunde van Leiden en omstreken* 41 (1949). Eveneens verschenen in: Idem (red.), *Voorschoten historische studiën* (Alphen aan de Rijn 1971) 197-200.
- Gouw, J.L. van der, *Het ambacht Voorschoten* (Voorburg 1956).
- Gouw, J.L. van der, *De Ring van Putten. Onderzoekingen over een hoogheemraadschap in het deltagebied ('s-Gravenhage 1967)*.
- Gouw, J.L. van der (red.), *Voorschoten historische studiën* (Alphen aan de Rijn 1971).
- Gouw, J.L. van der, 'Het ambacht Voorschoten' in: Idem (red.), *Voorschoten historische studiën* (Alphen aan de Rijn 1971) 17-45.
- Goverde, W.A.M., *Inventaris van het archief van de eigenaren der Aanwassen onder Fijnaart*. Inventarisreeks streekarchief Nassau-Brabant (z.p. 1990).
- Gravendeel, D.W., 'Het kerckeboek van Cromstrijen 1653-1657', *Ons Voorgeslacht. Maandblad van de Zuidhollandse Vereniging voor Genealogie* 95 (1962) 13-29.
- Greefs, H. en M. 't Hart (red.), *Water management, communities, and environment. The Low Countries in comparative perspective c. 1000 - c. 1800*. Jaarboek voor Ecologische Geschiedenis 2005/2006 (Gent 2006).
- Grijzenhout, F. (red.), *Erfgoed. De geschiedenis van een begrip* (Amsterdam 2007).
- Groenveld, S., *De prins voor Amsterdam. Reacties uit pamfletten op de aanslag van 1650* (Bussum 1967).
- Groenveld, S., *Verlopend getij. De Nederlandse Republiek en de Engelse Burgeroorlog 1640-1646* (Dieren 1984).
- Groenveld, S., M.E.H.N. Mout en I. Schöffner (red.), *Bestuurders en geleerden. Opstellen over onderwerpen uit de Nederlandse geschiedenis van de 16^e, 17^e en 18^e eeuw, aangeboden aan prof. dr. J.J. Woltjer bij zijn afscheid als hoogleraar aan de Rijksuniversiteit Leiden* (Amsterdam en Dieren 1985).
- Groenveld, S., 'Een enkel valsch ende lasterlijck verdichtsel. Een derde actie van prins Willem II in juli 1650' in: S. Groenveld, M.E.H.N. Mout en I. Schöffner (red.), *Bestuurders en geleerden. Opstellen over onderwerpen uit de Nederlandse geschiedenis van de 16^e, 17^e en 18^e eeuw, aangeboden aan prof. dr. J.J. Woltjer bij zijn afscheid als hoogleraar aan de Rijksuniversiteit Leiden* (Amsterdam en Dieren 1985) 113-125.
- Groenveld, S. en J. B. Den Hertog, 'Twee musici, twee stromingen. Een boek-octrooi voor Anthoni van Noordt en een advies van Constantijn Huygens' in: Deursen, A.Th. van, E.K. Grootes en P.E.L. Verkuyl (red.), *Veelzijdigheid als levensvorm. Facetten van Constantijn Huygens' leven en werk*. Deventer Studiën 1 (Deventer 1987) 109-127.
- Groenveld, S., 'Een out ende getrouw dienaar, beyde van den staet ende welstant in t'huys van Oragnen'. Constantijn Huygens (1596-1687), een hoog Haags ambtenaar', *Holland, regionaal-historisch tijdschrift* 20 (1988) 3-32.
- Groenveld, S., 'C'est le pere, qui parle'. Patronage bij Constantijn

- Huygens (1596-1687)', *Jaarboek Oranje-Nassau Museum* (1988) 53-107.
- Groenveld, S., "Een notabele frontiere'. Breda en zijn regenten in het spanningsveld tussen noord en zuid, 1576-1610', *Jaarboek van de geschied- en oudheidkundige kring van stad en land van Breda 'De Oranjeboom'* XLIII (1990) 16-39.
- Groenveld, S., *Evidente factiën in den staet. Sociaal-politieke verhoudingen in de 17e-eeuwse Republiek der Verenigde Nederlanden* (Hilversum 1990).
- Groenveld, S., "Edel mogende heeren'. De Gecommitteerde Raden van het Zuiderkwartier als besogne van de Staten van Holland ten tijde van Frederik Hendrik' in: M. Bruggeman e.a. (red.), *Mensen van de nieuwe tijd. Een liber amicorum voor A.Th. van Deursen* (Amsterdam 1996) 169-192.
- Groenveld, S., 'De Republiek der Verenigde Nederlanden 1588-1795. De institutionele en politieke context' in: J.Th. de Smidt e.a. (red.), *Van tesorier tot thesaurier-generaal. Zes eeuwen financieel beleid in handen van een hoge Nederlandse ambtsdrager* (Hilversum 1996) 55-88.
- Groenveld S., J.J.H. Dekker en Th.R.M. Willemse, *Wezen en boefjes. Zes eeuwen zorg in wees- en kinderhuizen* (Hilversum 1997).
- Groenveld, S., 'Van late middeleeuwen tot omstreeks 1572' in: S. Groenveld, J.J.H. Dekker en Th.R.M. Willemse, *Wezen en boefjes. Zes eeuwen zorg in wees- en kinderhuizen* (Hilversum 1997) 11-41.
- Groenveld, S., 'De Republiek der Verenigde Nederlanden en haar wezen, ca. 1572-1795' in: S. Groenveld, J.J.H. Dekker en Th.R.M. Willemse, *Wezen en boefjes. Zes eeuwen zorg in wees- en kinderhuizen* (Hilversum 1997) 43-251.
- Groenveld, S., *Haarlemse glasraamschenkingen. Stedelof tussen dominee, regent en koopman* (Gouda 1998).
- Groenveld, S., "Natie' en 'patria' bij zestiende-eeuwse Nederlanders' in: N.C.F. van Sas (red.), *Vaderland. Een geschiedenis vanaf de vijftiende eeuw tot 1940* (Amsterdam 1999) 55-81.
- Groenveld, S., 'Terug naar Wassenaar. De stijging van de Duvenvoirdes (1523-1665)' in: H.M. Brokken (red.), *Heren van stand. Van Wassenaar 1200-2000. Achthonderd jaar Nederlandse adelsgeschiedenis* (Zoetermeer 2000) 82-148.
- Groenveld, S., 'Van vyanden und vrienden bedroevet'. De gevolgen van het beleg van Leiden voor de omgeving van de stad (Den Haag 2001).
- Groenveld, S. (red.), *Leiden. De geschiedenis van een Hollandse stad, Deel 2: 1574-1795* (Leiden 2003).
- Groenveld, S. en J. de Jongste, 'Bestuur en beleid' in: S. Groenveld (red.), *Leiden. De geschiedenis van een Hollandse stad, Deel 2: 1574-1795* (Leiden 2003) 54-83.
- Groenveld, S., "Van den Hujze te Muiden'. P.C. Hooft als drost, kastelein, baljuw en grootofficier' in: A. Eyffinger (red.), *De Muiderkring zeven maal zeven 1954-2004* (Den Haag 2004) 31-55.
- Groenveld, S., 'De 'Heren van Ter Goes' in de zeventiende eeuw. Stad, eiland, gewest, generaliteit' in: C. van den Wijngaard (red.), *Goes zeshonderd jaar stad. Drie studies over zijn geschiedenis (1405-2005)* (Goes 2005) 27-65.
- Groenveld, S., *Regeren in de Republiek. Bestuurspraktijken in de 17e-eeuwse Noordelijke Nederlanden: terugblik en perspectief*. Rede uitgesproken ter gelegenheid van zijn afscheid als bijzonder hoogleraar in de geschiedenis en cultuur van de Republiek der Verenigde Nederlanden, 16e-18e eeuw aan de Universiteit Leiden vanwege het Leids Universiteits Fonds op vrijdag 19 mei 2006 (Leiden 2006).
- Groenveld, S., 'De Oranjes als markiezen van Veere. Hun politieke invloed in Zeeland en de stad Veere, 1581-1702' in: P. Blom, P.A. Henderikx en G. van Herwijnen (red.), *Borsele Bourgondië Oranje. Heren en markiezen van Veere en Vlissingen, 1400-1700*. Amsterdamse Historische Reeks, Grote Serie 35 (Hilversum 2009) 105-152.
- Groenveld, S., 'Philip Ernst Vegelin van Claerbergen (1613-1693). Secretaris, hofmeester en raadsheer in dienst van de vorsten van Nassau-Dietz', *Virtus. Jaarboek voor adelsgeschiedenis* 16 (2009) 83-118.
- Groenveld, S., 'Een onbekend ontwerp van Pieter Aaronsz. Noorwits. De toren van de Willibrorduskerk in Hulst (1663-1667)', *Bulletin KNOB* 110 (2011) 19-43
- Groenveld, S. en F.P. Wagenaar, 'De Republiek der Verenigde Nederlanden: Het 'makelaarskarakter' van het Nederlands openbaar bestuur (1555-1795)' in: F.P. Wagenaar, T. Kerkhoff en M. Rutgers (red.), *Duizend jaar openbaar bestuur in Nederland. Van patrimoniaal bestuur naar waarborgstaat* (Bussum 2011) 91-148.
- Groot, A.G. de, 'Het verdrongen dorp Weede', *Zuid-Hollandse Studiën* IV (Voorburg 1954) 50-71.
- Groot charterboek der graaven van Holland, van Zeeland en Heeren van Vriesland, Deel IV. F. van Mieris (red.) (Leiden 1756).
- Groot, H. de, *Inleidinge tot de Hollandsche rechts-geleerdheid*. Met de te Lund teruggevonden verbeteringen, aanvullingen en opmerkingen van den schrijver en met verwijzingen naar zijn andere

- geschriften uitgegeven en van aantekeningen en bijlagen voorzien door F. Doving, H.F.W.D. Fischer en E.M. Meijers (Leiden 1952).
- Groot plaacaet-boeck, vervattende de placaten, ordonnantien ende edicten vande doorluchtige, Hoogh Mog. Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden ende vande Ed. Groot Mog. Heeren Staten van Hollandt ende West-Vrieslandt, midtsgaders vande Ed. Mog. Heeren Staten van Zeelandt, 9 dln. Cornelis Cau e.a. (red.) ('s-Gravenhage en Amsterdam 1664-1794).
- Grootes E.K. en J. den Haan (red.), *Geschiedenis, godsdienst, letterkunde. Opstellen aangeboden aan dr. S.B.J. Zilverberg ter gelegenheid van zijn afscheid van de Universiteit van Amsterdam* (Roden 1989).
- Hainsworth, D.R., *Stewards, lords and people. The estate steward and his world in later Stuart England. Cambridge studies in early modern British history* (Cambridge 1992).
- Ham, W.A. van, 'De leengoederen en de leenmannen van de heerlijkheid stad en land van Bergen op Zoom' in: *Bijdragen tot de geschiedenis inzonderheid van het oud hertogdom Brabant* 52 (1969) 5-90.
- Ham, W.A. van, *De vijf heerlijkheden in de gemeente Woensdrecht*. Publikaties van het Archivariaat 'Nassau-Brabant' 39 (z.p. 1977).
- Ham, W.A. van, J.G.M. Sanders en J. Vriens (red.), *Noord-Brabant tijdens de Republiek der Verenigde Nederlanden, 1572-1795. Een institutionele handleiding* ('s-Hertogenbosch en Hilversum 1996).
- Ham, W.A. van, 'Ontstaan door strijd. De territoria op het gebied van de tegenwoordige provincie Noord-Brabant tussen 1572 en 1795' in: W.A. van Ham, J.G.M. Sanders en J. Vriens (red.), *Noord-Brabant tijdens de Republiek der Verenigde Nederlanden, 1572-1795. Een institutionele handleiding* ('s-Hertogenbosch en Hilversum 1996) 13-36.
- Ham, W. van der, *De Grote Waard. Geschiedenis van een Hollands landschap* (Rotterdam 2003).
- Ham, W. van der, *Hollandse polders* (Amsterdam 2009).
- Hameleers, M. en P. van der Krogt (red.), *Polder- waterschaps- en rivierkartografie. Bewerkte lezingen gehouden op de jaarlijkse studiedag van de werkgroep voor de geschiedenis van de kartografie, op 26 oktober 1985 te Leiden* (z.p. 1986).
- Hameleers, M., 'Representativiteit en functionaliteit van polder- en waterschapskaarten. Toegelicht met de kaart van Rijnland door Floris Balthasars (1615)' in: M. Hameleers en P. van der Krogt (red.), *Polder- waterschaps- en rivierkartografie. Bewerkte lezingen gehouden op de jaarlijkse studiedag van de werkgroep voor de geschiedenis van de kartografie, op 26 oktober 1985 te Leiden* (z.p. 1986) 33-56.
- Hameleers, M., 'Kaarten figuratief. Kaarten atlanten en stadsprofielen' in: H.F.K. van Nierop e.a. (red.), *Romeyn de Hooghe. De verbeelding van de late Gouden Eeuw* (Zwolle 2008) 190-203.
- Hamer, P., *De Bazuine Gods, na het bevel zijner profeten aan den mond genomen, op de dood van William de III, koning van Engeland, enz. en erv-stadhouder van Holland, enz. Den 30 april, 1702 voor de gemeynte van Numansdorp* (Rotterdam 1702).
- Hamer, P., *Over den hemel op aerde, van den heer F. van Leenhof. Met een kleene reflexie op de zoo genaamde Hebreen* (Dordrecht 1704).
- Hardenberg, H., 'Piershil en zijn ambachtsheren', *Holland, regionaal-historisch tijdschrift* 8 (1976) 49-61.
- Hart, G. 't, *Historische beschrijving der vrije en hoge heerlijkheid van Heenvliet* (Den Helder 1949).
- Hart, G. 't, 'De hensbeker van Rijnland', *Jaarboekje voor geschiedenis en oudheidkunde van Leiden en omstreken* 64 (1972) 99-107. Eveneens verschenen als: Idem, *De hensbeker van Rijnland* (z.p. z.j. [Leiden 1977]).
- Hart, M. 't, 'Staatsfinanciën als familiezaak tijdens de Republiek: de ontvangers-generaal Doubleth' in: J.Th. de Smidt e.a. (red.), *Fiscaliteit in Nederland. 15 jaar Belastingmuseum 'Prof. Dr. Van der Poel'* (Zutphen 1987) 57-65.
- Harten, J.D.H., 'Stedelijke invloeden op het Hollandse landschap in de 16de, 17de en 18de eeuw', *Holland, regionaal-historisch tijdschrift* 10 (1978) 114-134.
- Hartman, J., J. Nieuwstraten en M. Reinders (red.), *Public offices, personal demands. Capability in governance in the seventeenth-century Dutch Republic* (Cambridge 2009).
- Hedendaagsche historie, of tegenwoordige staat van alle volkeren, Deel XVII: Vervolgende de beschryving der Vereenigde Nederlanden, en wel in 't byzonder van Holland* (Amsterdam 1749).
- Heersink, W., 'Zachte woorden op het platteland. Een verkennend onderzoek naar conflictregelingen in Noord-Holland', *Leidschrift* 12 (1996) nr. 2, 83-109.
- Heest, D.H.H. van en L. van Poelgeest, 'Leydenaars en hun heerlijke titels', *Jaarboekje voor geschiedenis en oudheidkunde van Leiden en omstreken* 75 (Leiden 1983) 119-138.
- Heest, D.H.H. van en L. van Poelgeest, *Leydenaars en hun heerlijke titels* (Ongepubliceerd werkstuk doctoraal werkcollege Universi-

- teit Leiden o.l.v. J.A.F. de Jongste, aanwezig in RAL, Bibliotheek Leiden en omgeving, nr. 15037).
- Heijden, M. van der en A. Schmidt, 'In dienst van de stad. Vrouwen in stedelijke ambten, Holland 1500-1800', *Tijdschrift voor Sociale en Economische Geschiedenis* 4 (2007) nr. 4, 3-34.
- Heijer, H. den, *De geotrooieerde compagnie. De VOC en de WIC als voorlopers van de naamloze vennootschap*. Ars Notariatus 128 (Deventer 2005).
- Hell, M. en A. Willemse, 'Buitendijks. A.Th. van Deursen over Holland', *Holland, Historisch Tijdschrift* 38 (2006) 38-46.
- Henderikx, P.A., *De beneden-delta van Rijn en Maas. Landschap en bewoning van de Romeinse tijd tot ca. 1000* (Hilversum 1987).
- Henderikx, P.A., 'De vorming in 1555 van het markizaat van Veere en de aard en herkomst van de aan het markizaat verbonden goederen en heerlijkheden' in: P. Blom, P.A. Henderikx en G. van Herwijnen (red.), *Borsele Bourgondië Oranje. Heren en markiezen van Veere en Vlissingen 1400-1700*. Amsterdamse Historische Reeks, Grote Serie 35 (Hilversum 2009) 61-104.
- Hendrix, H. en R. Schenkeveld-van der Dussen (red.), *Oud en lelijk. Ouderdom in de cultuur van de renaissance*. Utrecht Renaissance Studies 3 (Amsterdam 1996).
- Henne, A., *Histoire du règne de Charles-Quint en Belgique*, Tome II (Parijs, Madrid en Leipzig 1858).
- Heringa, J., *De eer en hoogheid van de staat. Over de plaats der Verenigde Nederlanden in het diplomatieke leven van de zeventiende eeuw* (Groningen 1961).
- Heringa, J. e.a. (red.), *Geschiedenis van Drenthe* (Assen 1985).
- Heringa, J., 'Zelfstandig gewest in de Republiek' in: J. Heringa e.a. (red.), *Geschiedenis van Drenthe* (Assen 1985) 373-442.
- Heringa, J.W., 'Van zelfstandig collecteur tot ambtenaar. Problemen rond de belastingdienst in Holland, 1750-1760', *Holland, regionaal-historisch tijdschrift* 15 (1983) 81-101.
- Herwaarden, J. van, D. de Boer, F. van Kan en G. Verhoeven, *Geschiedenis van Dordrecht*, Deel I: tot 1572 (Hilversum 1996).
- Het groot privilegie en hantvest boeck van Kennemerlandt en Kennemer-gevolgh*. W.G. Lams (red.) (Amsterdam 1664).
- Hoek, T. den, 'Iets over begrafenissen van ambachtsheren van 's Heeraartsberg, Bergambacht en Ammerstol', *Historische encyclopedie Krimpenerwaard* 9 (1984) 70-82.
- Hoek, A.P. van den, *Boerderijen en hun bewoners in de Grootte Waard*, Deel II: De Hoeksche Waard (Heinenoord 2007).
- Holleman, F.A., *Rechtsgeschiedenis der heerlijke veren in Holland* (z.p. 1928).
- Hoogduin-Berkhout, M., 'Op de geluckige regeeringe van Leiden' in: J. Roding, A.A. Sneller en B. Thijs (red.), *Beelden van Leiden. Zelfbeeld en representatie van een Hollandse stad in de vroegmoderne tijd, 1550-1800* (Hilversum 2006) 59-105.
- Hoppenbrouwers, P.C.M., 'Van waterland tot stedenland. De Hollandse economie ca. 975-ca. 1570' in: T.A.H. de Nijs en E. Beukers (red.), *Geschiedenis van Holland*, Deel I: Tot 1572 (Hilversum 2002) 103-148.
- Horden, A., *Wij heeren van Noordeloos* (Alphen aan den Rijn 1973).
- Houte de Lange, C.E.G. ten en V.A.M. van der Burg, *Heerlijkheden in Nederland* (Hilversum 2008).
- Huijbrecht, R., S. Scheffers en J. Scheffers-Hofman, *Album advocatorum. De advocaten van het Hof van Holland 1560-1811*. Algemeen Rijksarchief Publicatiereeks 3 (Den Haag 1996).
- Huijbrecht, R. (red.), *Handelingen van het tweede Hof van Holland symposium gehouden op 14 november 1997 in de Trêveszaal te Den Haag*. Algemeen Rijksarchief Publicatiereeks nummer 7 (Den Haag 1998).
- Informacie up den staet faculteyt ende gelegentheynt van de steden ende dorpen van Hollant ende Vrieslant om daerna te reguleren de nyeuwe schildtaele gedaen in de jaere MDXIV*. R. Fruin (red.), Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde (Leiden 1866).
- Israel, J.I., *The Dutch Republic. Its rise, greatness and fall* (Oxford 1995). Nederlandse vertaling: Idem, *De Republiek 1477-1806*, 2 dln. (Franeker 1996).
- Israel, J.I., 'Review of Plain lives in a Golden Age. Popular culture, religion and society in seventeenth century Holland by A.Th. van Deursen', *The English Historical Review* 109 (1994) 1269-1270.
- Ilterson, W. van, *Heerlijke rechten in het algemeen en de heerlijkheid Zeist in het bijzonder* (Zeist 1958).
- Jacobs, J.A., 'Johannes de Laet en de Nieuwe Wereld', *Jaarboek Centraal Bureau voor Genealogie* 50 (1996) 109-130.
- Jacobs, J.A., *Een zegenrijk gewest. Nieuw-Nederland in de zeventiende eeuw* (Amsterdam 1999).
- Janse, A., 'De Hollandse ridderschap omstreeks 1474. Een analyse van het register Valor Feodorum', *Jaarboek voor Middeleeuwse Geschiedenis* 1 (Hilversum 1998) 163-204.
- Jansma, T.S., 'Het economisch overwicht van de laat-middeleeuwse

- stad t.a.v. haar agrarisch ommeland, in het bijzonder toegelicht met de verhouding tussen Leiden en Rijnland', *Leids Jaarboekje* 58 (1966) 93-108. Eveneens verschenen in: Idem, *Tekst en uitleg. Historische opstellen aangeboden aan de schrijver bij zijn aftreden als hoogleraar aan de Universiteit van Amsterdam* (Den Haag 1974) 35-53.
- Janssen, G.H., *Creaturen van de macht. Patronage bij Willem Frederik van Nassau (1613-1664)* (Amsterdam 2005).
- Johan van Oldenbarnevelt. *Bescheiden betreffende zijn staatkundig beleid en zijn familie*, Eerste deel: 1570-1601. S.P. Haak (red.), Rijks Geschiedkundige Publicatiën, Grote serie nr. 80 ('s-Gravenhage 1934).
- Jong, J.J. de, *Met goed fatsoen. De elite in een Hollandse stad. Gouda 1700-1780* (z.p. 1985).
- Jong, J.J. de, *Een deftig bestaan. Het dagelijks leven van regenten in de 17de en 18de eeuw* (Utrecht en Antwerpen 1987).
- Juten, W.J.F., *Genealogische kwartierstaten van Nederlandsche katholieken uit vroeger en later tijd*. Tweede serie (Bergen op Zoom 1910).
- Kappelhof, A.C.M., *De belastingheffing in de Meierij van Den Bosch gedurende de Generaliteitsperiode (1648-1730)* (Tilburg 1986).
- Kerckhoffs-de Heij, A.J.M., *De Grote Raad en zijn functionarissen 1477-1531* (Amsterdam 1980).
- Ketelaar, F.C.J., *Oude zakelijke rechten vroeger, nu en in de toekomst* (Leiden en Zwolle 1978).
- Ketelaar, F.C.J., 'Archieven. Munimenta en monumenta' in: Frans Grizenhout (red.), *Erfgoed. De geschiedenis van een begrip* (Amsterdam 2007) 85-108.
- Klok, J., *De Zuid-Hollandse eilanden in kaart gebracht* (Oostvoorne 2011).
- Kluijffhoofd, D., *Geschiedenis der ambachtsheerlijkheid Cromstrijen, van 1820 tot 1870* (Dordrecht 1870).
- Knevel, P., *Burgers in het geweer. De schutterijen in Holland, 1550-1700* (Hilversum 1994).
- Knevel, P., 'De politiek op straat. Over de vormen van stedelijk politiek protest in de zeventiende eeuw', *Groniek* 30 (1997) 403-416.
- Knevel, P., *Het Haagse bureau. Zeventiende-eeuwse ambtenaren tussen staatsbelang en eigenbelang* (Amsterdam 2001).
- Knevel, P., 'Een kwestie van overleven. De kunst van het samenleven' in: T.A.H. de Nijs en E. Beukers (red.), *Geschiedenis van Holland, Deel II: 1572 tot 1795* (Hilversum 2002) 217-254.
- Knevel, P., 'Vijfde stad in Holland' in: M. Carasso-Kok (red.), *Geschiedenis van Amsterdam, Deel I: Een stad uit het niets. Tot 1578* (Amsterdam 2004) 365-391.
- Knights, M., *Representation and misrepresentation in later Stuart Britain. Partisanship and political culture* (Oxford 2005).
- Knuttel, W.P.C., *De toestand der Nederlandsche katholieken ten tijde der Republiek* ('s-Gravenhage 1892).
- Koeman, C., *Geschiedenis van de kartografie van Nederland. Zes eeuwen land- en zeekaarten en stadsplattegronden* (Alphen aan den Rijn 1983).
- Koene, B., *Goede luiden en gemene onderzaten. Assendelft vanaf zijn ontstaan tot de nadagen van de Gouden Eeuw* (Hilversum 2010).
- Koenigsberger, H. (red.), *Republiken und Republikanismus im Europa der Frühen Neuzeit* (München 1988).
- Kokke, C.Th., 'De hereboederij Jan Schillemansstede uit Oud-Beijerland', *Bouw* nr. 42 (1961) 1327-1329.
- Kokken, H., *Steden en staten. Dagvaarten van steden en staten van Holland onder Maria van Bourgondië en het eerste regentschap van Maximiliaan van Oostenrijk (1477-1494)* (Den Haag 1991).
- Koldewey, E.F. e.a. (red.), *Boerenbedrijvigheid, voortgang en behoud* (Zwolle 2003).
- Kölker, A.J., *Haastrecht. Hoofdstukken uit het ontstaan en de ontwikkeling van 'die Steede ende lande van Haestregt' tot het begin van de 19e eeuw* (Dordrecht 1974).
- Koller, Fortuné, *Au service de la Toison d'or (Les officiers)* (Dison 1971).
- Kooi, G. van der, *De Wynberg des Heren. Godsdienstige veranderingen op Texel 1514-1572* (Hilversum 2005).
- Kooijmans, L., *Onder regenten. De elite in een Hollandse stad. Hoorn 1700-1780* (z.p. 1985).
- Kooijmans, L., *Vriendschap en de kunst van het overleven in de zeventiende en achttiende eeuw* (Amsterdam 1997).
- Koopmans, J.W., *De Staten van Holland en de Opstand. De ontwikkelingen van hun functies en organisatie in de periode 1544-1588* (z.p. 1990).
- Koopmans, J.W. en W. Thomas (red.), *Propaganda en spektakel: vroegmoderne intochten en festiviteiten in de Nederlanden* (Maastricht 2010).
- Koopmans, J.W. en W. Thomas, 'Inleiding' in: Idem (red.), *Propaganda en spektakel: vroegmoderne intochten en festiviteiten in de Nederlanden* (Maastricht 2010) 3-12.
- Kort, J.C., 'Repertorium op de lenen van de hofstede Voorne in Overflakkee en Westvoorne, 1220-1650', *Ons Voorgeslacht. Maand-*

- blad van de Zuidhollandse Vereniging voor Genealogie* 33 (1978) 265-297.
- Kort, J.C., 'Repertorium op de lenen van de hofstede Strijen, 1290-1650'; *Ons Voorgeslacht. Maandblad van de Zuidhollandse Vereniging voor Genealogie* 34 (1979) 41-63.
- Kort, J.C., *Overzicht van de leenkamers in Holland*. Algemeen Rijksarchief Publicatiereeks 1 (3e druk; Den Haag 1996).
- Kort, J.C., 'De leenregisters' in: G.A.M. van Syngel (red.), *Broncommentaren*, Deel 4: *Bronnen betreffende de registratie van onroerend goed in de middeleeuwen en het ancien régime* (Den Haag 2001) 138-164.
- Kort, J.C., *Het archief van de familie van Slingelandt (420) 1438-1868* ('s-Gravenhage 2004).
- Kossmann, E.H., 'Volkssouvereiniteit aan het begin van het Nederlandse ancien régime', *Bijdragen en Mededelingen betreffende de Geschiedenis der Nederlanden* 95 (1980) 1-34.
- Kraker, A.M.J. de, 'De Zeeuwse invloed in Zeeuws-Vlaanderen in de 17de en 18de eeuw' in: A.R. Bauwens e.a. (red.) *Niemandland in Staats verband. West-Zeeuws-Vlaanderen ten tijde van de Republiek en daarna*. Bijdragen tot de geschiedenis van West-Zeeuws-Vlaanderen 32 (z.p. 2004) 251-271.
- Kraker, A.M.J. de, 'Zeeuwse zekerheid verankerd in Zeeuws-Vlaamse bodem. Bedijkingen in Staats-Vlaanderen door Noord-Nederlanders en de inrichting van het landschap tussen 1600 en 1800: enkele hoofdlijnen' in: M.A. Ebben en S. Groenveld (red.), *De Scheldedelta als verbinding en scheiding tussen noord en zuid, 1500-1800* (Maastricht 2007) 69-89.
- Krol, H. (red.), *Adriaan Pauw (1585-1653). Staatsman en ambachtsheer* (Heemstede 1985).
- Lambooi, H.Th.M. e.a. (red.), *Heerlijk Schagen. De geschiedenis van een Westfriese marktstad* (Baarn 1996).
- Landsman, F.W.J., *Het ambacht van Vaarding* (Rotterdam 1927).
- Lee, A. van der, 'De 'Hil van Pier' ontdekt', *Het Kompas* (23-09-2005) 17.
- Leenders, K.A.H.W., *Van Turnhoutervoorde tot Strienemonde* (Zutphen 1996).
- Leenders, K.A.H.W., "Zoe lanck ende breedt alst oijt hadde geweest bij staende lande'. Het landschap van de Grote Waard voor 1421' in: V. Wikaart e.a. (red.), *'Nijet dan water ende wolcken'. De onderzoekscommissie naar de aanwassen in de Verdrongen Waard (1521-1523)* (Tilburg 2009) 33-43.
- Leenders, K.A.H.W., "Die inundacie ende inbreck van onsen Groo-
ten Waert'. De verdrinking van de Grote Waard' in: V. Wikaart e.a. (red.), *'Nijet dan water ende wolcken'. De onderzoekscommissie naar de aanwassen in de Verdrongen Waard (1521-1523)* (Tilburg 2009) 65-71.
- Leeuwen, S. van, *Het Rooms-Hollands-regt* (Leiden en Amsterdam 1664).
- Leeuwen, S. van, *Handvesten ende privilegiën van den lande van Rijnland, met den gevolge van dien* (Leiden en Rotterdam 1667).
- Leeuwen, S. van, *Manier van procederen in civile en criminele saaken* (Amsterdam 1667).
- Leeuwen, S. van, *Batavia Illustrata, ofte oud Batavien, vervattende de verhandelinge van den adel en regeringe van Hollandt* ('s-Gravenhage 1685).
- Leeuwenberg, H.L.Ph., 'Westmaas, een kartuizer nederzetting in de Hoeksche Waard' in: E.S.C. Erkelens-Buttinger e.a. (red.), *De kerk en de Nederlanden. Archieven, instellingen, samenleving* (Hilversum 1997) 297-313.
- Lepoeter, G.J., *Maria Coomans, ambachtswrouwe van Wemeldinge. Een testament; weergave, analyse, conclusie* (Goes 1998).
- Lesger, C.M., *Hoorn als stedelijk knooppunt. Stedensystemen tijdens de late middeleeuwen en vroegmoderne tijd* (Hilversum 1990).
- Lesger, C.M. en L. Noordegraaf (red.), *Ondernemers en bestuurders. Economie en politiek in de noordelijke Nederlanden in de late middeleeuwen en vroegmoderne tijd* (Amsterdam 1999).
- Levi, G., 'On microhistory' in: P. Burke (red.), *New perspectives on historical writing* (Tweede editie; Cambridge 2001) 97-119.
- Lieburg, F.A. van, *Repertorium van Nederlandse hervormde predikanten tot 1816*, Deel 1: *predikanten* (Dordrecht 1996); Deel 2: *gemeenten* (Dordrecht 1996).
- Lieburg, F.A. van, *Een eiland na de reformatie. Schouwen-Duiveland 1572-1700* (Amsterdam 2011).
- Lis, C. en H. Soly (red.), *Werelden van verschil. Ambachtsgilden in de Lage Landen* (Brussel 1997).
- Lucassen, L. en W. Willems (red.), *Waarom mensen in de stad willen wonen 1200-2010* (Amsterdam 2009).
- Martens van Sevenhoven, A.H., *De justitieele colleges in de steden en op het platteland van Holland, 1795-1811* (Utrecht 1912).
- Mastricht, C. van, *De Aanwassen onder Fijnaart gelegen voor de Heijningen, het Slobbegors, de Sabina Henrica- en de Beaumontspolder 1651-2001* (Bergen op Zoom 2001).

- Meadow, M.A., 'Ritual and civic identity in Philip II's 1549 Antwerp Blijde Incompst', *Nederlands kunsthistorisch jaarboek* 49 (1998) 37-67.
- Meindert, H.R.M., *Geschiedenissen van de familie Meindert*, Deel II: *Meijnaert, Meijndert of Meindert? Genealogie van de familie Meindert: de stamreeks* (Bodegraven 1981).
- Mijnhardt, W.W. (red.), *Kantelend geschiedbeeld. Nederlandse historiografie sinds 1945* (Utrecht en Antwerpen 1983).
- Moël, M. le en C.F. Rochat, *Catalogue général des cartes, plans et des-sins d'architecture*, Tome IV, série N: *Pays étrangers* (Parijs 1974).
- Moelker, H.P., *De heerlijkheid Purmerland en Ipendam* (2e herziene druk; Purmerend 1978).
- Molen, J.R. ter, A.P.E. Ruempol en A.G.A. van Dongen (red.), *Huisraad van een molenaarsweduwe. Gebruiksvoorwerpen uit een 16de-eeuwse boedelinventaris* (Amsterdam 1986).
- Monté ver Loren, J.Ph. de en J.E. Spruit, *Hoofdlijnen uit de ontwikkeling der rechterlijke organisatie in de Noordelijke Nederlanden tot de Bataafse omwenteling* (7e druk; Deventer 2000).
- Moorman van Kappen, O., *Het rechtshistorisch karakter van de ambachtshoofdelijkheid Cromstrijen. Een terugblik na vijfhonderd jaar* (Utrecht 1992). Eveneens verschenen in: E.C. Coppens e.a. (red.), *Lex Loci. Opstellen over Nederlandse rechtsgeschiedenis uit de pen van prof. mr. O. Moorman van Kappen* (Nijmegen 2000) 155-176.
- Morren, Th., *Het huis Honselaarsdijk* (Leiden z.j.).
- Mortel, H. van de, *Criminaliteit, rechtspleging en straf in het Hollandse drostambt Heusden, 1615-1714* (Tilburg 2005).
- Most, G. van der, 'Bestuur' in: H. Battjes e.a. (red.), *Tien eeuwen Nieuwkoop. Nieuwkoop, Noorden, De Meije en Woerdense Verlaat tussen 1000 en 2000* (Noorden 2005) 144-180.
- Muller, J., 'De familie Koomans uit de Hoeksche Waard', *De Nederlandse Leeuw. Maandblad van het Nederlands Genootschap voor Geslacht en Wapenkunde* LX (1942) 136-147.
- Nierop, H.F.K. van, 'Het Quaede Regiment'. De Hollandse edelen als ambachtsheren, 1490-1650', *Tijdschrift voor Geschiedenis* 93 (1980) 433-444.
- Nierop, H.F.K. van, *Van ridders tot regenten. De Hollandse adel in de zestiende en de eerste helft van de zeventiende eeuw* (Dieren 1984).
- Nierop, H.F.K. van, 'Popular participation in politics in the Dutch Republic' in: P. Blickle (red.), *Resistance, representation and community* (Oxford 1997) 272-290.
- Nierop, H.F.K. van, *Het verraad van het Noorderkwartier. Oorlog, terreur en recht in de Nederlandse Opstand* (Amsterdam 1999).
- Nierop, H.F.K. van, 'Private interests, public policies: Petitions in the Dutch Republic' in: A.K. Wheelock en A. Seeff (red.), *The public and private in Dutch culture of the Golden Age* (Londen 2000) 33-39.
- Nierop, H.F.K. van e.a. (red.), *Romeyn de Hooghe. De verbeelding van de late Gouden Eeuw* (Zwolle 2008).
- Nieuwenhuis, T.H.F.M., *Keeshonden en prinsmannen. Durgerdam, Ransdorp en Holisloot: drie Waterlandse dorpen in de patriottentijd en de Bataafs-Franse tijd (1780-1813)* (Amsterdam 1986).
- Nijenhuis, I., J. Roelevink en R. Sluijter (red.), *De leeuw met de zeven pijlen. Het gewest in het landelijk bestuur* (Den Haag 2010).
- Nijenhuis, I., 'Uytten buyck van 't landt'. Holland en de Staten-Generaal (1626-1630)' in: I. Nijenhuis, J. Roelevink en R. Sluijter (red.), *De leeuw met de zeven pijlen. Het gewest in het landelijk bestuur* (Den Haag 2010) 49-71.
- Nijs, T.A.H. de en E. Beukers (red.), *Geschiedenis van Holland*, Deel I: *Tot 1572* (Hilversum 2002).
- Nijs, T.A.H. de en E. Beukers (red.), *Geschiedenis van Holland*, Deel II: *1572 tot 1795* (Hilversum 2002).
- Nisius, P., *De wapenen des geestelijcke leeken ofte boeren krijchs* (Rotterdam 1609).
- Nobel, A., 'De last van veel ontberren'. Institutieopbouw en gemeenschapsvorming in een nieuw Hollands dorp', *Holland, Historisch Tijdschrift* 3 (2007) 165-179.
- Nobel, A., 'Polderen in de polder?' Consensus en conflict in een vroegmodern poldergebied' in: D. Bos, M.A. Ebben en H. te Velde (red.), *Harmonie in Holland. Het poldermodel van 1500 tot nu* (Amsterdam 2007) 30-48.
- Nobel, A., 'Holland in Arnhem', *Holland, Historisch Tijdschrift* 42 (2010) 131-135.
- Nobel, A., 'Which of them do belong to the parish or not'. The changing rural parish in the Dutch Republic after the Reformation' (Te verschijnen).
- Noordam, D.J., *Leven in Maasland. Een hoogontwikkelde plattelandssamenleving in de achttiende en het begin van de negentiende eeuw* (Hilversum 1986).
- Noordergraaf, L., 'Macht en mecenaat. Gebrandschilderd glas in Hollandse kerken (16de-18de eeuw)' in: M. Bruggeman e.a. (red.), *Mensen van de nieuwe tijd. Een liber amicorum voor A.Th. van Deursen* (Amsterdam 1996) 307-323.

- Noordervliet-Jol, N. en André Dijkhuizen (red.), *Register van door de magistraat gegeven appointementen op ingekomen requesten van Scheveningse ingezetenen* (Scheveningen 1989).
- Ollefen, L. van, *De Nederlandsche stad- en dorp-beschrijver. De Hoeksche Waard* (Amsterdam 1793; ongewijzigde herdruk Binnemaas 1988).
- Oosten, L.H. en J.C.H. Versteeg, *Sint Anthoniepolder, een kerk in de Hoeksche Waard. Vijfeneenhalf eeuw kerkgeschiedenis van Sint Anthoniepolder 1357-1907* (Sint Anthoniepolder 2007).
- Overvoorde, J.C., *Archieven van de stadsheerlijkheden en van de vronwateren* (Leiden 1914).
- Overwater A.A. zoon, J., J. Overwater L.A. zoon en L.A. Overwater J. zoon, *De Gorzen en Aanwassen van den Lande van Essche* (z.p. 2003).
- Palmen, E., 'Dordt en zijn ommelanden' in: W. Frijhoff, H. Nusteling en M. Spies (red.), *Geschiedenis van Dordrecht*, Deel 2: van 1572 tot 1813 (Hilversum 1998) 170-183.
- Palmen, E., 'Landbouw en visserij' in: W. Frijhoff, H. Nusteling en M. Spies (red.), *Geschiedenis van Dordrecht*, Deel 2: van 1572 tot 1813 (Hilversum 1998) 184-197.
- Palmen, E., 'De politieke elite' in: W. Frijhoff, H. Nusteling en Marijke Spies (red.), *Geschiedenis van Dordrecht*, Deel 2: van 1572 tot 1813 (Hilversum 1998) 211-220.
- Panhuysen, L., *De ware vrijheid. De levens van Johan en Cornelis de Witt* (Amsterdam en Antwerpen 2005).
- Particuliere notulen van de vergaderingen der Staten van Holland 1620-1640 door N. Stellingwerff en S. Schot*, Deel I: december 1620-augustus 1623. J.W. Veenendaal-Bart e.a. (red.), Rijks Geschiedkundige Publicatiën, Grote serie nr. 217 ('s-Gravenhage 1992).
- Particuliere notulen van de vergaderingen der Staten van Holland 1620-1640 door N. Stellingwerff en S. Schot*, Deel III: juli 1625-april 1628. E.C.M. Huysman e.a. (red.), Rijks Geschiedkundige Publicatiën, Grote serie nr. 206 ('s-Gravenhage 1992).
- Particuliere notulen van de vergaderingen der Staten van Holland 1620-1640 door N. Stellingwerff en S. Schot*, Deel VI: januari 1633-april 1634. J.W. Veenendaal-Bart en V.L. Vree (red.), Rijks Geschiedkundige Publicatiën, Grote serie nr. 249 (Den Haag 2002).
- Peet, J., 'Model makers', *The Economist* (02-05-2002).
- Peters, D., *De zeventien gebrandschilderde glazen in de Oudshoornse kerk. Verbeelding van wereldlijke macht en christelijke deugden* (Alphen aan den Rijn 2003).
- Pollmann, J.S., *Een andere weg naar God. De reformatie van Arnoldus Buchelius (1565-1641)* (Amsterdam 2000).
- Pollmann, J.S., 'Dienst en wederdienst. Patronage en de kunst van het netwerken in het ancien régime' in: W. Frijhoff en L. Wessels (red.), *Veelvormige dynamiek. Europa in het ancien régime 1450-1800* (Amsterdam 2006) 213-236.
- Pollmann, J.S., 'Eendracht maakt macht. Stedelijke cultuuridealen en politieke werkelijkheid in de Republiek' in: D. Bos, M.A. Ebben en H. te Velde (red.), *Harmonie in Holland. Het poldermodel van 1500 tot nu* (Amsterdam 2007) 134-151.
- Pollmann, J.S. en A. Spicer (red.), *Public opinion and changing identities in the early modern Netherlands. Essays in honour of Alastair Duke* (Leiden en Boston 2007).
- Pollmann, J.S., 'No man's land. Reinventing Netherlandish identities, 1585-1621' in: R. Stein en J.S. Pollmann (red.), *Networks, regions and nations. Shaping identities in the Low Countries, 1300-1650* (Leiden en Boston 2010) 241-261.
- Pollmann, J.S., *Catholic identity and the Revolt of the Netherlands 1620-1635* (Oxford 2011).
- Pot, C.W. van der, *Bestuurs- en rechtsinstellingen der Nederlandse provinciën* (Zwolle 1949).
- Prak, M., *Gezeten burgers. De elite in een Hollandse stad. Leiden 1700-1780* (z.p. 1985).
- Prak, M., 'Burgers in beweging. Ideaal en werkelijkheid van de onlusten te Leiden in 1748', *Bijdragen en Mededelingen betreffende de Geschiedenis der Nederlanden* 106 (1991) 365-393.
- Prak, M., 'Verfassungsnorm und Verfassungsrealität in den niederländischen Städten des späten 17. und 18. Jahrhunderts. Die Oligarchie in Amsterdam, Deventer und Zutphen 1672/75-1795' in: W. Ehbrecht (red.), *Verwaltung und Politik in Städten Mitteleuropas. Beiträge zu Verfassungsnorm und Verfassungswirklichkeit in altständischer Zeit. Städteforschung: Reihe A, Darstellungen; Band 34.* (Keulen, Weimar en Wenen 1994) 55-83.
- Prak, M., 'Individu, corporatie en samenleving. De retoriek van de Amsterdamse gilden in de 18de eeuw' in: C. Lis en H. Soly (red.), *Werelden van verschil. Ambachtsgilden in de Lage Landen* (Brussel 1997) 293-319.
- Prak, M., *Republikeinse veelheid, democratisch enkelvoud. Sociale verandering in het revolutietijdvak 's-Hertogenbosch 1770-1820*

- (Nijmegen 1999).
- Prak, M., *Gouden Eeuw. Het raadsel van de Republiek* (Nijmegen 2002).
- Prak, M. en L. Hesselink, 'Stad van gevestigden 1650-1730' in: W. Frijhoff en M. Prak (red.), *Geschiedenis van Amsterdam*, Deel II-2: *Zelfbewuste stadstaat. 1650-1830* (Amsterdam 2005) 89-149.
- Prak, M. e.a. (red.), *Craft guilds in the early modern Low Countries. Work, power, and representation* (Aldershot 2006).
- Prak, M., 'Corporate politics in the Low Countries: guilds as institutions, 14th to 18th centuries' in: M. Prak e.a. (red.), *Craft guilds in the early modern Low Countries. Work, power, and representation* (Aldershot 2006) 74-106.
- Prak, M., 'De Nederlandse 'stadsrepublieken'' in: L. Lucassen en W. Willems (red.), *Waarom mensen in de stad willen wonen 1200-2010* (Amsterdam 2009) 59-78.
- Prevenier, W. en B. Augustyn (red.), *De gewestelijke en lokale overheidsinstellingen in Vlaanderen tot 1795* (Brussel 1997).
- Price, J.L., *Holland and the Dutch Republic in the seventeenth century. The politics of particularism* (Oxford 1994).
- Price, J.L., 'De regent' in: H.M. Beliën, A.Th. van Deursen en G.J. van Setten (red.), *Gestalten van de Gouden Eeuw. Een Hollands groepsportret* (Amsterdam 1995) 25-62.
- Price, J.L., 'Regents, office-holders and the Unie' in: I. Nijenhuis, J. Roelevink en R. Sluijter (red.), *De leeuw met de zeven pijlen. Het gewest in het landelijk bestuur* (Den Haag 2010) 11-26.
- Priester, P.R., *Geschiedenis van de Zeeuwse landbouw circa 1600-1910*. A.A.G. Bijdragen 37 (Wageningen 1998).
- Prud'homme van Reine, R., *Schittering en schandaal. Biografie van Maerten en Cornelis Tromp* (Amsterdam en Antwerpen 2001).
- Raadschelders, J.C.N., *Plaatselijke bestuurlijke ontwikkelingen 1600-1980. Een historisch-bestuurskundig onderzoek in vier Noord-Hollandse gemeenten* ('s-Gravenhage 1990).
- Raadschelders, J.C.N., *Lokale bestuursgeschiedenis*. Cahiers voor lokale en regionale geschiedenis 7 (Zutphen 1992).
- Ramaer, J.C., *Geographische geschiedenis van Holland bezuiden de Lek en Nieuwe Maas in de middeleeuwen*. Verhandelingen der Koninklijke Akademie van Wetenschappen, Nieuwe reeks deel 2 nr. 3 (Amsterdam 1899).
- Ree-Scholten, G.F. van der en H. Spijkerman, *Inventarissen van de archieven van baljuw en hoge vierschaar van Rijnland (1539) 1574-1811, baljuw en hoge vierschaar van Delfland 1556-1811, baljuw en hoge vierschaar van Schieland 1586-1811, baljuw en hoge vierschaar van Zuid-Holland 1574-1811 (1813)*. Inventarisreeks Rijksarchieven in Holland 53 ('s-Gravenhage 1990).
- Ree-Scholten, G.F. van der, *De grensgebieden in het noordoosten van Brabant ca 1200-1975. Institutionele en juridische aspecten*. Brabantse rechtshistorische reeks 6 (Assen/Maastricht 1993).
- Regt, J.W., *Geschied- en aardrijkskundige beschrijving van den Hoekschen-Waard* (Zwijndrecht 1849).
- Rehm, G.J., *De geschiedenis van Waspik* (Geertruidenberg z.j.).
- Reinders, M., 'De borgers komen uyt alle steden met requesten'. Pamfletten, petitie en de transformatie van politieke cultuur in de late 17de eeuw', *Holland, Historisch Tijdschrift* 42 (2010) 3-17.
- Reinders, M., 'The citizens come from all cities with petitions'. Printed petitions and civic propaganda in the seventeenth century' in: F. Deen, D. Onnekink en M. Reinders (red.), *Pamphlets and politics in the Dutch Republic* (Leiden en Boston 2011) 97-118.
- Renting, G., *Verdrongen land, herwonnen land. Historische geografie van het Eiland van Dordrecht* (Alphen aan den Rijn 1993).
- Resolutiën der Staten-Generaal van 1576 tot 1609*, Derde deel: 1580-1582. N. Japikse (red.), Rijks Geschiedkundige Publicatiën, Grote serie nr. 41 ('s-Gravenhage 1918).
- Resolutiën der Staten-Generaal van 1576 tot 1609*, Vierde deel: 1583-1584. N. Japikse (red.), Rijks Geschiedkundige Publicatiën, Grote serie nr. 43 ('s-Gravenhage 1919).
- Riemsdijk, Th. van, *De griffie van hare Hoog Mogenden. Bijdrage tot de kennis van het archief van de Staten-Generaal der Vereenigde Nederlanden* ('s-Gravenhage 1885).
- Riet, A.J.J. van 't, 'Meeten boren en besien'. *Turfwinning in de buitenlandrijnse ambachten van het Hoogheemraadschap van Rijnland 1680-1800* (Hilversum 2005).
- Riet, A.J.J. van 't, 'Sij wilden gereddet sijn, maer sijn wilden wel meester blijven'. De ambachtsheer Cornelis van Aerssen en de redding van Ter Aar' in: M.A. Ebben en F.P. Wagenaar (red.), *De cirkel doorbroken. Met nieuwe ideeën terug naar de bronnen. Opstellen over de Republiek*. Leidse Historische Studiën 10 (Leiden 2006) 56-70.
- Rijpperda Wierdsma, J.V., *Politie en justitie. Een studie over Holland-schen staatsbouw tijdens de Republiek* (Zwolle 1937).
- Roding, J., A.A. Sneller en B. Thijs (red.), *Beelden van Leiden. Zelfbeeld en representatie van een Hollandse stad in de vroegmoderne tijd, 1550-1800* (Hilversum 2006) 59-105.
- Roebuck, P., 'Absentee landownership in the late seventeenth and

- early eighteenth centuries. A neglected factor in English Agrarian History', *Agricultural History Review* 20 (1973) 1-17.
- Roelevink, J., "'t Welck doende etcetera'. Lobby bij de Staten-Generaal in de vroege zeventiende eeuw', *Jaarboek Geschiedkundige Vereniging Die Haghe* (1990) 153-167.
- Rompaey, J. van, *De Grote Raad van de hertogen van Boergondië en het Parlement van Mechelen* (Brussel 1973).
- Roo van Alderwerelt, J.K.H. de, 'De voorgeschiedenis van het wapen gevoerd door de eerste prins van Orange uit het geslacht van de graven van Nassau', *Jaarboek van het Centraal Bureau voor Genealogie XXV* (1971) 29-61.
- Roodenburg, H., 'Naar een etnografie van de vroegmoderne stad: De 'gebuurten' in Leiden en Den Haag' in: P. te Boekhorst, P. Burke en W. Frijhoff (red.), *Cultuur en maatschappij in Nederland 1500-1850. Een historisch-antropologisch perspectief* (Meppel en Amsterdam 1992) 219-243.
- Roorda, D.J., *Partij en factie. De oproeren van 1672 in de steden van Holland en Zeeland, een krachtmeting tussen partijen en facties*. Historische studies uitgegeven vanwege het Instituut voor Geschiedenis der Rijksuniversiteit te Utrecht XXXVIII (Groningen 1978).
- Roorda, D.J., 'Het onderzoek naar het stedelijk patriciaat in Nederland' in: W.W. Mijnhardt (red.), *Kantelend geschiedbeeld. Nederlandse historiografie sinds 1945* (Utrecht en Antwerpen 1983) 118-142.
- Roosenboom, H.Th.M., *De dorpsschool in de Meierij van 's-Hertogenbosch van 1648 tot 1795*. Bijdragen tot de geschiedenis van het Zuiden van Nederland, deel 6 (Tilburg 1997).
- Roy Ladurie, E. le, *Les paysans de Languedoc* (Parijs 1966). Nederlandse vertaling: Idem, *De boeren van de Languedoc* (Amsterdam 1986).
- Roy Ladurie, E. le, *Montaillou village occitan de 1294 à 1324* (Parijs 1975). Nederlandse vertaling: Idem, *Montaillou. Een kettens dorp in de Pyreneeën 1294-1324* (Amsterdam 1986).
- Rutte, R., 'Wording en vorm van de dorpen in de bedijkingen van Voorne-Putten en de Hoekse Waard (13e-17e eeuw)', *Historisch geografisch tijdschrift* 26 (2008) 53-66.
- Salman, H., 'Bestuur en rechtspraak tijdens de Republiek (1572-1795)' in: J. Salman, H. Salman en W. Hekkens (red.), *Aan zee en op de geest. Een nieuwe geschiedenis van Noordwijk* (Noordwijk 2011) 159-213.
- Salman, J., 'Inleiding' in: J. Salman, H. Salman en W. Hekkens (red.), *Aan zee en op de geest. Een nieuwe geschiedenis van Noordwijk* (Noordwijk 2011) 13-15.
- Salman, J., H. Salman en W. Hekkens (red.), *Aan zee en op de geest. Een nieuwe geschiedenis van Noordwijk* (Noordwijk 2011).
- Sanders, J.G.M., 'Heerlijkheden en domeinen' in: W.A. van Ham, J.G.M. Sanders en J. Vriens (red.), *Noord-Brabant tijdens de Republiek der Verenigde Nederlanden, 1572-1795. Een institutionele handleiding* ('s-Hertogenbosch en Hilversum 1996) 47-75.
- Sanders, R. e.a. (red.), *De verleiding van de overvloed. Reflecties op de eigenheid van de cultuurgeschiedenis* (Amsterdam en Atlanta 1991).
- Sas, N.C.F. van (red.), *Vaderland. Een geschiedenis van de vijftiende eeuw tot 1940* (Amsterdam 1999).
- Schakel, M.W., *Geschiedenis van de hoge en vrije heerlijkheden van Noordeloos en Overslingeland* (Gorinchem 1955).
- Schama, S., *The embarrassment of riches. An interpretation of Dutch culture in the Golden Age* (Londen 1987). Nederlandse vertaling: Idem, *Overvloed en onbehagen. De Nederlandse cultuur in de Gouden Eeuw* (Amsterdam 1988).
- Schelhaas, T.N., 'De inrichting van het stads- en plattelandsbestuur in Holland ten tijde van de Republiek', *Jaarboek van het Centraal Bureau voor Genealogie en het Iconographisch Bureau* 30 (Den Haag 1976) 47-61.
- Schendelen, M.P.C.M. van en B.J.M. Pauw (red.), *Lobbyen in Nederland* (Den Haag 1998).
- Schepper, H. de (red.), *Raad van State 450 jaar* ('s-Gravenhage 1981).
- Schilling, H. en H. Diederiks (red.), *Bürgerliche Eliten in den Niederlanden und in Nordwestdeutschland. Studien zur Sozialgeschichte des europäischen Bürgertums im Mittelalter und in der Neuzeit*. Städteforschung: Reihe A, Darstellungen; Band 23 (Keulen en Wenen 1985).
- Schilling, H., *Religion, political culture and the emergence of early modern society. Essays in German and Dutch history* (Leiden, New York en Keulen 1992).
- Schilling, H., 'Civic republicanism in late medieval and early modern German cities' in: Idem, *Religion, political culture and the emergence of early modern society. Essays in German and Dutch history* (Leiden, New York en Keulen 1992) 3-59. Eerder verschenen als: H. Schilling, 'Gab es im späten Mittelalter und zu Beginn der Neuzeit in Deutschland einen städtischen 'Republikanismus'? Zur politischen Kultur des alteuropäischen Stadtbürgertums' in:

- H. Koenigsberger (red.), *Republiken und Republikanismus im Europa der Frühen Neuzeit* (München 1988) 101-143.
- Schipper, J., *Het Oude Raadhuis. De geschiedenis van het raadhuis van Oud-Beijerland* (Oud-Beijerland 1993).
- Schmidt, C., 'Hollands buitenleven in de zeventiende eeuw', *Amsterdams sociologisch tijdschrift* 4 (1977-1978) 434-449; 5 (1978-1979) 91-109.
- Schmidt, C., *Om de eer van de familie. Het geslacht Teding van Berkhout 1500-1950; een sociologische benadering* (Amsterdam 1986).
- Schöffers, I., *Ons tweede tijdvak* (Arnhem 1962). Eveneens verschenen in: G.A.M. Beekelaar e.a. (red.), *Vaderlands verleden in veelvoud* (Den Haag 1975) 364-379.
- Schöffers, I., 'Naar consolidatie en behoud onder Hollands leiding (1593-1717)' in: S.J. Fockema Andreae en H. Hardenberg (red.), *500 jaren Staten-Generaal in de Nederlanden. Van statenvergadering tot volksvertegenwoordiging* (Assen 1964) 64-98.
- Schoor, A. van der, *Stad in aanwas. Geschiedenis van Rotterdam tot 1813* (Zwolle 1999).
- Schutte, G.J. *Een Hollandse dorpsamenleving in de late achttiende eeuw. De banne Graft, 1770-1810* (Franeker 1989).
- Schuurman, A.J., *Materiële cultuur en levensstijl. Een onderzoek naar de taal der dingen op het Nederlandse platteland in de negentiende eeuw: de Zaanstreek, Oost-Groningen en Oost-Brabant*. A.A.G. Bijdragen 30 (Wageningen 1990).
- Sicking, L., 'La llave de los Países Bajos. El acceso marítimo y las apuestas territoriales de las villas de la isla de Walcheren en Zelanda (siglos XV-XVI): el caso de Middelburgo' in: B. Arizaga Bolumburu en J.Á. Solórzano Telechea (red.), *La ciudad medieval y su influencia territorial* (Logrón 2007).
- Siderius, K., *Uit vervlogen dagen. Geschiedenis van dorp en polder van Oud-Beijerland*. Bewerkt door W.P.J. Goosens en J. Schipper (Oud-Beijerland 1967).
- Siefers-van Lijf, C., 't Welvaare van d'heere... De rol van gelegenhedsglazen in de Noord-Hollandse waterschapswereld (Edam 2008).
- Sigmond, C. en K.J. Slijkerman, *De geslachten Cranendonck in Holland ca. 1400-ca. 1700* (Rotterdam 1992).
- Sigmond, C. en K.J. Slijkerman, *Drie verwante geslachten Van Driel (Zuid-Hollandse eilanden, ca. 1350-1650)* (Rotterdam en Waarde 1998).
- Sigmond, C., K.J. Slijkerman en G. Schilperoort, *De geslachten Schilperoort uit Charlois en omgeving* (Dordrecht 2009).
- Slager, C.H., *De ambachtsheerlijkheid van Oud- en Nieuw-Vossemeer en het tiendrecht* (Zutphen 1988).
- Slijkerman, K.J., 'De oudere generaties van het geslacht met de takken Hoogewerff, Jongendijckgraef, Bootser, Cranendonck en Nieuwenboer uit Barendrecht', *De Nederlandsche Leeuw* 106 (1989) 82-130.
- Slijkerman, K.J., 'Frauduleuze Jan Aertsz uit Heeze te Cromstrijen (1630)', *Genealogisch Tijdschrift voor Oost-Brabant* (2004) 132.
- Slijkerman, K.J., 'Vermogenden in Cromstrijen anno 1631 en 1638', *Ons Voorgeslacht. Maandblad van de Zuidhollandse Vereniging voor Genealogie* 60 (2005) 56-59.
- Slijkerman, K.J., 'Een travestiet te Klaaswaal anno 1663', *Ons Erfgoed* 14 (2006) 121.
- Slijkerman, K.J., *Een geslacht Verschoor alias Van der Schoor te Charlois en Cromstrijen in de zestiende- en zeventiende eeuw* (Delft 2007).
- Smallegange, M., *Nieuwe Cronyk van Zeeland, Eerste deel* (Middelburg 1696).
- Smidt, J.Th. de e.a. (red.), *Fiscaliteit in Nederland. 15 jaar Belastingmuseum 'Prof. Dr. Van der Poel'* (Zutphen 1987).
- Smidt, J.Th. de e.a. (red.), *Van tresorier tot thesaurier-generaal. Zes eeuwen financieel beleid in handen van een hoge Nederlandse ambtsdrager* (Hilversum 1996).
- Smit, E., 'Koop of spel. Eenige aantekeningen uit de geschiedenis van den aankoop door Amsterdam der ambachtsheerlijkheden van Amstelveen, Sloten, Sloterdijk en Osdorp van Reinout van Brederode in 1529', *Jaarboek Amstelodamum* 36 (1939) 39-86.
- Smit, F.R.H., 'Bestuursinstellingen en ambtenaren van de landschap Drenthe 1600 tot 1750', *Drentse Historische Studiën VIII* (Assen 1984) 3-183.
- Smit, J., *De Zuidhollandsche weeskamers* (Alphen aan den Rijn 1946).
- Snoep, D.P., *Praal en propaganda. Triumfalia in de Noordelijke Nederlanden in de 16de en 17de eeuw* (Alphen aan den Rijn [1975]).
- Soens, T., 'Polders zonder poldermodel. Een onderzoek naar de rol van inspraak en overleg in de waterstaat van de laatmiddeleeuwse Vlaamse kustvlakte (1250-1600)', *Tijdschrift voor Sociale en Economische Geschiedenis* 3 (2006) nr. 4, 3-36.
- Soly, H. en R. Vermeir (red.), *Beleid en bestuur in de oude Nederlanden. Liber Amicorum prof. dr. M. Baelde* (Gent 1993).

- Spicer, A., 'So many painted Jezebels'. Stained glass windows and the formation of an urban identity in the Dutch Republic' in: J.S. Pollmann en A. Spicer (red.), *Public opinion and changing identities in the early modern Netherlands. Essays in honour of Alastair Duke* (Leiden en Boston 2007) 249-277.
- Spufford, M., *Contrasting communities. English villagers in the sixteenth and seventeenth centuries* (Cambridge 1974).
- Steenmeijer, G., 'Tot cieraet ende aensien deser stede'. Arent van 's-Gravesande (ca. 1610-1662), architect en ingenieur (Leiden 2005).
- Stein, R. en J.S. Pollmann (red.), *Networks, regions and nations. Shaping identities in the Low Countries, 1300-1650* (Leiden en Boston 2010).
- Sterk-Proot, J.M., 'De hofstede Gruysbeeck te Rijswijk', *Jaarboek Die Haghe 1941* ('s-Gravenhage 1941) 189-183.
- Steur, A.G. van der (red.), *Heeren en Bueren. Bijdragen tot de geschiedenis van Warmond* ('s-Gravenhage 1959).
- Steur, A.G. van der, 'Een burenrucie op hoog niveau' in: Idem (red.), *Heeren en Bueren. Bijdragen tot de geschiedenis van Warmond* ('s-Gravenhage 1959) 63-72.
- Steur, A.G. van der, 'Johan van Duvenvoorde en Woude (1547-1610), heer van Warmond, admiraal van Holland', *Hollandse Studiën 8* (Dordrecht 1975) 179-273.
- Stol, T., 'Opkomst en ondergang van de Grote Waard', *Holland, regionaal-historisch tijdschrift 13* (1981) 129-145.
- Stol, T., 'De leeuw en zijn longen. Waterbeheersing, landaanwinning en landverlies' in: T.A.H. de Nijs en E. Beukers (red.), *Geschiedenis van Holland, Deel II: 1572 tot 1795* (Hilversum 2002) 109-134.
- Stouw, Joan, *Dichtoffer, ter inhuldiging van den weledelgebooren, gestrengen heer, den heere mr. Andreas Cornelius de Normandie, j.u.d. tot ambachtsheer van Schalkwyk, Pothuizen, Blokhoven en Rietveld, enz. enz. geschied den xiii. van wiedemaand, MDC-CCLIX* (z.p. 1759).
- Streng, J.C., 'Stemme in staat'. *De bestuurlijke elite in de stadsrepubliek Zwolle 1579-1795* (Hilversum 1997).
- Synghel, G.A.M. van (red.), *Broncommentaren, Deel 4: Bronnen betreffende de registratie van onroerend goed in de middeleeuwen en het ancien régime* (Den Haag 2001).
- Teixeira de Mattos, L.F., *De waterkeeringen, waterschappen en polders van Zuid-Holland, Deel 8, afd. IV en V: Het eiland de Hoeksche Waard en het eiland de Tien Gemeten* ('s-Gravenhage 1925).
- Tex, J. den, *Oldenbarnevelt, 5 dln.* (Haarlem en Groningen 1960-1972).
- Thoen, E. en L. van Molle (red.), *Rural history in the North Sea area. A overview of recent research, middle ages – twentieth century.* CORN Publication Series 1 (Turnhout 2006).
- Tielhof, M. van en P.J.E.M. van Dam, *Waterstaat in stedenland. Het hoogheemraadschap van Rijnland voor 1857* (Utrecht 2006).
- Tielhof, M. van, 'Betrokken bij de waterstaat. Boeren, burgers en overheden ten zuiden van het IJ tot 1800' in: E. Beukers (red.), *Hollanders en het water. Twintig eeuwen strijd en profijt, Deel I* (Hilversum 2007) 61-98.
- Tielhof, M. van, 'Op zoek naar het poldermodel in de waterstaatsgeschiedenis', *Tijdschrift voor Geschiedenis 122* (2009) 149-161.
- Tiethoff-Spiethoff, M.E., 'De hofhouding van Frederik Hendrik', *Jaarboek Oranje-Nassaumuseum* (1989) 41-62.
- Tijn, Th. van, 'Pieter de la Court. Zijn leven en zijn economische denkbeelden', *Tijdschrift voor Geschiedenis 69* (1956) 304-370.
- Timmerman, G. en A. Delahaye, *Inventaris van het archief van de ambachtsheerlijkheid Cromstrijen 1492-1975* (Numansdorp 1990).
- Timmerman, G., *Inventaris van het archief van de voormalige polder Cromstrijen over de periode 1602-1974* (Klaaswaal 1996).
- Timmerman, G., *Inventaris van het archief van de polder Het Westmaas-Nieuwland gelegen onder de voormalige gemeenten Klaaswaal, Strijen, Westmaas, Mijnsheerenland en Heinenoord ingedijkt in 1538 en opgeheven in 1974* (Klaaswaal 1996).
- Tjeenk Willink, P., *Publiekrechtelijke geschillen in de Republiek der Vereenigde Nederlanden* (Leiden 1893).
- Tjessinga, J.C., *Enkele gegevens omtrent Adriaan Pauw en het slot van Heemstede, Deel I: Schets uit het leven van Adriaan Pauw* (Heemstede 1948).
- Tresling, J.D., *Rondom de Binnenmaas* (Rotterdam 1936).
- Trienekes, G., 'Theoretische en methodologische aspecten van de lokale en regionale geschiedenis' in: F. van Besouw e.a. (red.), *Balans en perspectief. Visies op de geschiedwetenschap in Nederland* (Groningen 1987) 167-187.
- Trompetter, C., *Leven aan de rand van de Republiek. Stad en gericht Almelo 1580-1700* (Amsterdam 2006).
- Tukker, C.A., *De classis Dordrecht van 1573 tot 1609. Bijdrage tot de kennis van in- en extern leven van de gereformeerde kerk in*

- de periode van haar organisering (Leiden 1965).
- Tuyl, W. van, *Het ambacht Zwammerdam. Een bijdrage tot de geschiedenis van zijn vorming en zijn bestuur* (Hilversum 1998).
- Vannérus, J., 'Ruter, Nicolas' in: *Biographie Nationale de Belgique*, Tome vingtième (Brussel 1908-1910) 465-482.
- Velde, H. te en R. Aerts, 'Inleiding' in: R. Aerts en H. te Velde (red.), *De stijl van de burger. Over Nederlandse burgerlijke cultuur vanaf de middeleeuwen* (Kampen 1998) 9-27.
- Verhoeve, J., *Inventaris van het archief van de gors- en ambachtsheerlijkheid van Zuid-Beijerland* (1960).
- Verhoeven, J.L. en A.P. van den Hoek, *Het geslacht De Jong uit de Hoeksche Waard 1600-1990* (Nieuw-Beijerland en Heinenoord 1990).
- Verkerk, C.L., 'Tollen en waterwegen in Holland en Zeeland tot in de vijftiende eeuw' in: D.E.H. de Boer, E.H.P. Cordfunke en H. Sarfatij (red.), *Holland en het water in de middeleeuwen. Strijd tegen het water en beheersing en gebruik van water* (Hilversum 1997) 97-114.
- Verkruisje, P.J. (red.), *Nieuwkoop: beelden en fragmenten* (Noorden 1982).
- Vermaas, J.C., *Geschiedenis van Scheveningen*, 2 dln. ('s-Gravenhage 1926).
- Vermeesch, G., 'Capability, patrimonialism and bureaucracy in the urban administrations of the Low Countries (c. 1300-1780)' in: J. Hartman, J. Nieuwstraten en M. Reinders (red.), *Public offices, personal demands. Capability in governance in the seventeenth-century Dutch Republic* (Cambridge 2009) 53-78.
- Verrips, P., 'Laet se mij eerst wat gelt brengen'. *Het bestuur van de heerlijkheden Giessenburg en Giessen-Nieuwkerk in de zeventiende eeuw* (Ongepubliceerde doctoraalscriptie, Universiteit Leiden 1996).
- Verseput, J., 'Het ontstaan van Goeree-Overflakkee', *Zuid-Hollandse Studiën I* (Voorburg 1950) 68-82.
- Vierlingh, A., *Tractaet van dyckagie*. J. de Hullu en A.G. Verhoeven (red.), Rijks Geschiedkundige Publicatiën, Kleine serie nr. 20 (Den Haag 1920).
- Visser, P., *Dat Rijk is moet eens door eygen rijpheydt vallen. Doopsgezinden en de Gouden Eeuw van De Rijk* (Wormerveer 1992).
- Vlieland, A.B.H., *Vlieland, rentmeester en ruiter* (Beegden 1989).
- Vliet, A.P. van, *Bestuurlijk Monster. Een studie betreffende de ontwikkelingsgang van de bestuursinstellingen en het functioneren ervan in Monster ten tijde van de Republiek: 1581-1795* (Ongepubliceerde scriptie M.O.-B geschiedenis, z.p. 1981).
- Vliet, A.P. van, 'Het bestuur van de heerlijkheid Monster ten tijde van de Republiek (1581-1795)', *Nederlandse Historiën. Tijdschrift voor vaderlandse (streek) geschiedenis* 19 (1985).
- Vliet, A.P. van, 'De visserij van 'het arme seedorp van der Heij'. De teloorgang van een bedrijfstak in de 17de', *Holland, Historisch Tijdschrift* 42 (2010) 85-101.
- Vos, P.D. de, *De vroedschap van Zierikzee. Van de tweede helft der 16de eeuw tot 1795* (Middelburg 1931).
- Vrankrijker, A.C.J. de, *Stad en Lande van Gooiland. Geschiedenis en problemen van de erfgooiers 968-1968* (Bussum 1968).
- Vree, W. van, *Nederland als vergaderland. Opkomst en verbreiding van een vergaderregime* (Groningen 1994).
- Vries, O., 'Geschapen tot een ieders nut. Een verkennend onderzoek naar de Noordnederlandse ambtenaar in de tijd van het ancien régime', *Tijdschrift voor Geschiedenis* 90 (1977) 328-349.
- Vries, D.J. de, 'Ambachtsheerlijkheid Cromstrijen. Bestek van een 'Landt huys' uit 1539' in: E.F. Koldeweij e.a. (red.), *Boerenbedrijvigheid, voortgang en behoud* (Zwolle 2003) 203-211.
- Vries, J. de, *The Dutch rural economy in the Golden Age, 1500-1700* (New Haven/Londen 1974).
- Vries, J. de, 'Barges and capitalism. Passenger transportation in the Dutch economy (1632-1839)', *A.A.G. Bijdragen* 21 (Wageningen 1978) 33-398. Eveneens verschenen als: Idem, *Barges and capitalism. Passenger transportation in the Dutch economy (1632-1839)* (Utrecht 1981).
- Vries, J. de, 'De boer' in: H.M. Beliën, A.Th. van Deursen en G.J. van Setten (red.), *Gestalten van de Gouden Eeuw. Een Hollands groepsportret* (Amsterdam 1995) 281-312.
- Vries, J. de en A.M. van der Woude, *Nederland 1500-1815. De eerste ronde van moderne economische groei* (Amsterdam 1995).
- Waal, W.F. de, *De ambachtsheerlijkheid en de grondheerlijkheid Charlois* (Leiden 1921).
- Waal, J. van der en F.O. Vervoorn, *Beschrijving van het eiland Goedereede en Overflakkee, zijne wording en zijn voortbestaan tot op heden* (2^e druk; Sommelsdijk 1896).
- Wagenaar, F.P., 'Dat de regering niet en bestaet by het corpus van de magistraet van Den Hage alleen'. *De Sociëteit van 's-Gravenhage (15587-1802). Een onderzoek naar bureaucratisering* (Hilversum 1999).
- Wagenaar, F.P., 'Haagse bestuurders en ambtenaren', bijlage bij: Th.F.

- Wijsenbeek en E. van Blankenstein (red.), *Den Haag. Geschiedenis van de stad*, Deel 2: *De tijd van de Republiek* (Zwolle 2005) 3-27.
- Wagenaar, F.P., T. Kerkhoff en M. Rutgers (red.), *Duizend jaar openbaar bestuur in Nederland. Van patrimoniaal bestuur naar waarborgstaat* (Bussum 2011).
- Waterbolk, E.H., *Verspreide opstellen* (Amsterdam 1981).
- Waterbolk, E.H., 'Met Willem Lodewijk aan tafel (17.3.1560-13.7.1620)' in: Idem, *Verspreide opstellen* (Amsterdam 1981) 296-315.
- Weel, E. van, 'Manrique of Manrique de Lara, de herkomst van de Nederlandse Manrique's', *De Nederlandsche Leeuw* 91 (1974) 76-91.
- Welings, Y.J.A., *Overzicht van archivalia betreffende heerlijkheden in Zeeland*. Rijksarchief in Zeeland, nadere toegang nr. 1 (Middelburg 1984).
- Welker, P.M.H., *Geschiedenis van de ambachtsheerlijkheid, de polders en de dorpen van Cromstrijen* (Nijmegen 1892; ongewijzigde herdruk Numansdorp z.j.).
- Welker, P.M.H., *Uit de vroegte. Gedenkboek* (Vlaardingingen en Oud-Beijerland 1903).
- Wereld, H. van der, *Cornelis Sprongh. Ambachtsheer van Hoogmade* (Woubrugge 1981).
- Wereld, H. van der, *Cornelius van Schellingerhout. Ambachtsheer van Esselijkerwoude (1685-1749)* (Woubrugge 1985).
- Wheelock, A.K. en A. Seeff (red.), *The public and private in Dutch culture of the Golden Age* (Londen 2000).
- Wijck, H.W.M. van der, *De Nederlandse buitenplaats. Aspecten van ontwikkeling, bescherming en herstel* (2^e druk; Alphen aan den Rijn 1983).
- Wijngaard, C. van den (red.), *Goes zeshonderd jaar stad. Drie studies over zijn geschiedenis (1405-2005)* (Goes 2005).
- Wijs, J.J.A., *Bijdrage tot de kennis van het leenstelsel in de Republiek Holland* ('s-Gravenhage 1939).
- Wijsenbeek, Th.F., *Achter de gevels van Delft. Bezit en bestaan van rijk en arm in een periode van achteruitgang (1700-1800)*. Amsterdamse historische reeks, Grote serie, Deel 3 (Hilversum 1987).
- Wijsenbeek, Th.F. en E. van Blankenstein (red.), *Den Haag. Geschiedenis van de stad*, Deel 2: *De tijd van de Republiek* (Zwolle 2005).
- Wikaart, V. e.a. (red.), *'Nijet dan water ende wolcken'. De onderzoekscmissie naar de aanwassen in de Verdrongen Waard (1521-1523)* (Tilburg 2009).
- Wit, A. de, *Leven, werken en geloven in zeevarende gemeenschappen. Schiedam, Maassluis en Ter Heijde in de zeventiende eeuw* (Amsterdam 2008).
- Woltjer, J.J., *Friesland in hervormingstijd* (Leiden 1962).
- Woltjer, J.J., 'Dutch privileges, real and imaginary' in: J.S. Bromley en E.H. Kossmann (red.), *Britain and the Netherlands*, Volume 5: *Some political mythologies* (Den Haag 1975) 19-35.
- Wood, A., *Riot, rebellion and popular politics in early modern England* (Basingstoke en New York 2002).
- Wouda, B. (red.), *Ingelanden als uitbaters. Sociaal-economische studies naar Oud- en Nieuw-Reijerwaard, een polder op een Zuid-Hollands eiland* (Hilversum 2004).
- Wouda, B., *Een stijgende stand met zinkend land. Waterbeheersingssystemen in polder Nieuw-Reijerwaard 1441-1880* (Hilversum 2009).
- Woude, A.M. van der, 'De weerbare mannen van 1747 in de dorpen van het Zuiderkwartier van Holland als demografisch gegeven', *A.A.G. Bijdragen* 8 (Wageningen 1962) 35-76.
- Woude, A.M. van der, *Het Noorderkwartier. Een regionaal historisch onderzoek in de demografische en economische geschiedenis van westelijk Nederland van de late middeleeuwen tot het begin van de negentiende eeuw*, 3 dln. A.A.G. Bijdragen 16 (Wageningen 1972).
- Woude, A.M. van der, *Leven met geschiedenis. Theorie, praktijk en toepassing van historische kennis* (Amsterdam 2000).
- Woude, A.M. van der, 'Braudel en de Lage Landen' in: Idem, *Leven met geschiedenis. Theorie, praktijk en toepassing van historische kennis* (Amsterdam 2000) 43-56.
- Wouters, A.Ph.F., *Nieuw en ongezien. Kerk en samenleving in de classis Delft en Delfland 1572-1621*, 2 dln., Deel 1: *De nieuwe kerk* (Delft 1994).
- Wrightson, K. en D. Levine, *Poverty and piety in an English village. Terling, 1525-1700* (New York 1979).
- Zaman, D.F.M.M., *Een nieuwe rechtsvormgeving. Enkele gedachten over de modernisering van de infrastructuur van rechtsvormen binnen het ondernemingsrecht*. Rede uitgesproken bij de aanvaarding van het ambt van bijzonder hoogleraar op de leerstoel 'notarieel ondernemingsrecht' aan de Universiteit Utrecht op 12 juni 2007 (Den Haag 2007).

- Zanden, J.L. van en M. Prak, 'Towards an economic interpretation of citizenship: The Dutch Republic between medieval communes and modern nation-states', *European Review of Economic History* 10 (2006) 111-145.
- Zandvliet, K. (red.), *Maurits, Prins van Oranje* (Zwolle en Amsterdam 2000).
- Zandvliet, K., 'Het hof van een dienaar met vorstelijke allure' in: Idem (red.), *Maurits, Prins van Oranje* (Zwolle en Amsterdam 2000) 37-63.
- Zandvliet, K. (red.), *De 250 rijksten van de Gouden Eeuw. Kapitaal, macht, familie en levensstijl* (Amsterdam 2006).
- Zaret, D., *Origins of democratic culture. Printing, petitions, and the public sphere in early-modern England* (Princeton 2000).
- Zeischka, S., 'Besluitvorming rond de droogmaking van de Vierambachts-polder', *Tijdschrift voor waterstaatsgeschiedenis* 15 (2006) 1-11.
- Zeischka, S., *Minerva in de polder. Waterstaat en techniek in het hoogheemraadschap van Rijnland (1500-1856)* (Hilversum 2008).
- Zoeteman, M., *Het bestuur van het oostelijk deel van de Hoeksche Waard tussen 1700-1780* (Ongepubliceerde doctoraalscriptie, Universiteit Leiden 1994).
- Zuurdeeg, J.P.B., *De stad-, recht- en raadhuizen op Tholen en Sint Philipsland* (z.p. z.j. [Tholen 2008]).
- Zwaardemaker, A.F., 'De inter-jurisdictionele verhoudingen in het strafrecht van de Republiek der Vereenigde Nederlanden', *Tijdschrift voor strafrecht* XLIX (Leiden 1939) 221-267.
- Zwet, H. van, 'De financiering van een droogmakerij in de 17de eeuw. Een financiële analyse van de bedijking van de Schermer, 1633-1638', *Holland, Historisch Tijdschrift* 36 (2004) 205-236.
- Zwet, H. van, *Lofwaardighe dijckagies en miserabele polders. Een financiële analyse van landaanwinningsprojecten in Hollands Noorderkwartier, 1597-1643* (Hilversum 2009).